1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 84.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 21 OCTOBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 75 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJVOEGSEL gratis uitgegeven

Vergadering van den Raad der Gemeente Assen op Dingsdag den 24 October 1854 des avonds te 6 uur.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie *Drenthe* brengen hiermede ter kennis van de belanghebbenden, dat, tot nader order dagelijks en op de gewone wijze, ter diepte van 1,02 el (3½ voet), op de Drentsche Hoofdvaart zal mogen worden op- en afgevaren.

ASSEN, den 19 October 1854.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

DE LANDBOUWENDE STAND.

Wie gaat het tegenwoordig zoo naar den vleesche als deze stand? Het vee heeft een ongehoorde waarde; de boter is hoog in prijs; de rogge heeft een ruimen oogst gegeven en het mud kost thans over *f* 10-〃; ook de andere landbouw-producten zijn genoegzaam alle goed gelukt en ook alle duur.

De boeren verdienen tegenwoordig geld; wij verheugen ons daarin; maar waartoe hetzelve aan te wenden?

De Drentsche landman, bedachtzaam, zuinig, voorzigtig als hij is, zal in den regel zijne levenswijze er weinig om veranderen, en hij zal niet als vele zijner Groningerlandsche standgenooten meerder weelde en hooger stand gaan voeren, katoen en wol voor zijde, staal en ijzer voor zilver en goud gaan verwisselen, om, wanneer er eens minder gunstige tijden komen, zich armer en ongelukkiger te gevoelen als vóór de thans voor hen zoo gezegende jaren.

Maar waartoe het dan te gebruiken?

In de eerste plaats vermeerder het loon uwer arbeiders en dienstbaren; zij zijn het, die u tot het verkrijgen der tegenwoordige winsten behulpzaam waren; deel hen daarvan een klein gedeelte mede, althans zoo veel, dat zij door de tegenwoordige dure tijden, die u zoo voordeelig zijn, niet juist benadeeld worden.

In de tweede plaats gedenk de armen in den aanstaanden winter; deel van uw overvloed mede, geef tienden aan de behoeftigen, gij moogt dan zegen op uwe winsten wachten, De armen gaan met bezorgdheid weder den winter te gemoet. Wat baat het hun, dat de oogst ruim is geweest, zoo de prijzen zoo hoog zijn als thans, en waarschijnlijk nog hooger zullen stijgen? Zand-aardappelen *f* 2-〃 à *f* 2-50 en rogge meer dan *f* 10-〃 het mud!! Er zijn velen, zeer velen, maar meer in de steden nog dan ten platten lande, die met zeer veel moeite den vorigen winter zijn doorgeworsteld, maar daarbij ook hunnen laatsten spaarpenning, hunne laatste krachten uitgeput hebben; thans staan zij daar naakt en bloot en behoeven volstrekt de hulp hunner medemenschen. Wij weten het, de ondervinding van het vorige jaar waarborgt het ons, gij zult ook in den winter, die komt, uwe hand niet gesloten houden.

Maar wanneer gij uwe arbeiders, dienstbaren en ook de armen bedacht hebt, leg dan uw overgewonnen geld niet achter het linnen, maar beleg het in uwe eigene boerderij, verbeter uwe landerijen, vooral door ze goed op afwatering te leggen, verbeter, zoo noodig uwe stal, uw mestfaalt; schaf betere landbouw-werktuigen, betere melkgereedschappen aan; in de laatste jaren zijn daarin zoovele verbeteringen aangebragt. Gij weet het beter dan wij hoe landverbeteringen met dubbele oogsten betalen, hoe eene goed ingerigte stal op het wel tieren van het vee van grooten invloed is, hoe bij vele mestfaalten juist de beste bestanddeelen verloren gaan.

Wanneer gij uwe boerderij, wanneer het land, dat gij onder den ploeg, onder den zeis of onder den klaauw hebt, in goeden staat is, breid dan uwe boerderij uit door land aan te maken; gij kunt thans niets voordeeliger doen, omdat de landbouw thans zulke goede vruchten opbrengt en de landerijen zoo hoog in prijs zijn; gij zult dan tevens aan den arbeidsman werk kunnen verschaffen.

Wanneer gij aldus uw geld besteedt, dat zult gij u een blijvend voordeel bezorgen, en tot aan uwen dood zult gij de heilzame gevolgen van de tegenwoordige goede dagen ondervinden. Legt gij het geld echter achter het linnen, dan ja bezit gij het geld, maar het is een dood kapitaal, waarvan gij de vruchten mist, en dat langzamerhand in waarde vermindert, daar thans algemeen de waarde der edele metalen daalt.

En besteedt gij het in voorwerpen van weelde, in mooije wagens, mooije paarden etc., dan hebt gij, ja, een oogenblikkelijk genot, maar dat slechts zoolang duurt, tot dat deze voorwerpen versleten zijn, en u den spijt laten, dat gij u voor uw geld geen meer duurzaam genot gekocht hebt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

19 *Oct.*

Sebastopol was op 9 October j.l. nog niet ingenomen.

De belegeringswerken worden geregeld voortgezet.

Als het bombardement begint, zal Sebastopol in 10 *a* 12 *dagen tijds in de magt van het Westen vallen.*

De Russische Generaal Osten-Sacken is op 7 a 8 October met 40,000 man te Perekop aangekomen. Van dáár tot Sebastopol is 7 a 8 dagen marcheren, en dus kan dat leger thans in de nabijheid dier stad zijn aangekomen en zich mogelijk met Mentschikoff hebben vereenigd.

De magt der belegeraars zou nu uit ruim 100,000 man bestaan, en hoe groot ze zal zijn, als er nog éene maand moet verloopen, eer Sebastopol valt, is moeijelijk te berekenen. Frankrijk en Engeland schepen steeds in en spreken nog geenszins 〃 van uitscheiden."

Zoo luiden de laatste tijdingen.

Wat is waarheid?

Dat Sebastopol op straksgenoemden dag nog in Rusland's magt was — niets meer.

Dat het beleg *geregeld* wordt voortgezet, *denkt* men, en menigeen *hoopt* het, maar men weet er eigenlijk niets van — dat de vesting in 10 a 12 dagen zal veroverd zijn, is mogelijk, maar daarom nog niet hoogstwaarschijnlijk, want het beleg zal toch wel niet uitgevoerd worden, zonder dat iemand er notitie van neemt.

Osten-Sacken zal niet in de Krim zijn gekomen, om met zijne 40.000 man bij den haard te gaan zitten boonen te doppen. Maar, *is* genoemde Generaal met deze magt wel in de Krim verschenen?

Ook hierop durven wij nog niet bepaald *ja* te zeggen.

Intusschen ziet men overtuigend, dat het krijgs-genie *op het papier* te beslissend sprak. Het zeide, voor de kaart gezeten waarop de Zwarte zee, de Krim, Sebastopol enz. enz. zich aan het oog vertoonden, en in gedachten de verbazende magt monsterende en het geschut tellende, dat derwaarts vertrok: 〃op 16 à 17 September geland — op 24 à 25 September de vesting omsingeld en deze vóór 1 October in onze magt!"

De landing geschiedde, de Russen werden teruggedreven op 20 September, nà dien tijd werd er geene nieuwe bataille geleverd en thans weten wij, dat op 9 October nog geen schot viel tegen Sebastopol.

Waarom faalden de berekeningen van het militair genie?

Dat is nog onbekend, want al de berigten en al de oordeelvellingen der dagbladen zijn partijdig en spreken elkanderen op elk punt tegen. Men weet weinig meer dan niets van al 't gene er na de bataille bij de Alma is geschied, en van die bataille zelve is nog niet de helft bekend.

Gelukkig dat de meeste leugens, herwaarts vervoerd op ouderwetschen of hedendaagschen trant, dat is per zeilvaartuig en courrier, of per stoomboot en telegraaf, spoedig worden ontmaskerd. Enkelen echter hebben in dezen tijd van snelheid nog een tamelijk lang leven.

Gij herinnert u, lezers! de proclamatie van Krusenstern, Gouverneur van Odessa, in der tijd, toen de geällieerde vloot voor de tweede maal met een bombardement die stad dreigde.

〃 Als de vijand weder een aanval doet op Odessa — zoo luidde het bevel van Krusenstern — dan steke men de stad in brand, en wee hem! die de hand zou willen uitsteken tot blussching, al was het ook van eene enkele vonk!"

Echt Russisch! — Een tweede Moskau! — dachten velen, dat lezende, en eene rilling liep hen over 't lijf. En inderdaad, wie bleef onaangedaan bij 't gezigt van het brandende Odessa, de korenschuur van Europa, ontstoken door de eigene hand van hare inwoners!

Geloofd werd dat verhaal, door niemand werd het tegengesproken, en men vergat reeds het brandende Odessa voor het bevende Sebastopol. Maar ziet, nu komt er een brief uit Odessa, die algemeen geloof verdient en zeer stellig verzekert, 〃 dat de verschrikkelijke proclamatie van Krusenstern een telegrafische leugen is!"

Wat heeft men al gelogen dat wij *weten*, maar aan hoevele misleidingen hebben wij bloot gestaan, die wij nog niet kennen!

Een brief uit Petersburg, dezer dagen hier of daar ontvangen, gaat thans in de dagbladen rond, en is het onderwerp van droevige gesprekken van vele politieke tinnegieters.

〃 De bevolking van Petersburg is zeer melancholiek! Zij is bang voor de Krim en ziet ook een oorlog tegemoet met Duitschland.

〃 De Grootvorst-troonopvolger is somber. Hij was in der tijd tegen Mentschikoff's zending naar Constantinopel en tegen de bezetting der Donau-Vorstendommen, en zegt vrij duidelijk, dat hij, ten opzigte van Rusland's tegenwoordigen nood, zijne handen wascht in onschuld."

Dat is een oud *Moeder de Gans* sprookje. De Grootvorst-troonopvolger zou wel laten in 't openbaar de politiek zijns vaders te veroordeelen, trouwens, dat *durft* in Rusland geen Keizers zoon, en al ware hij de staatkunde vijandig, dan had hij gewis te veel verstand, om door zijn wantrouwend oordeel schade te doen aan den zedelijken moed der legers. Er is slechts éene partij, wier opinie invloed heeft en voor wie een Keizer, zelfs als Nicolaas, eerbied heeft, namelijk de oud-Russische, die haar hoofdzetel heeft te Moskau. En die partij *wil* oorlog, en zij vindt dien wil gesterkt door de Geestelijkheid. Die partij, alzoo vereenigd met de Geestelijkheid, beschikt over verbazende stoffelijke middelen en oefent grooten invloed uit op het volk, terwijl Nicolaas zelf geen karakter heeft, genegen tot schikken en plooijen, veel minder om het hoofd voor het Westen te bukken. Ook de Keizerin versterkt haar Gemaal in zijn verzet tegen de eischen van het Westen, en bitter grieft haar de vijandige of lijdelijke houding van Duitschland.

Zij had althans van haar broeder, Pruissen's Koning, betere dingen verwacht.

Nesselrode, die 's Keizers vertrouwen in hooge mate bezit, bewaart, zegt men, het diepste stilzwijgen, en dat is ook wel te gelooven, want hij is een verstandig staatsman, die meer denkt aan het spreekwoord: 〃 die veel zegt heeft veel te verantwoorden," dan Napier en Aberdeen.

Wat er van dat alles ook zij, zeker is het, onzes inziens, dat Keizer Nicolaas niet gemakkelijk vrede zal sluiten, als de voorwaarden, hem gesteld, even zoo vele vernederingen zijn.

Om onze lezers, die thans hunne aandacht gedurig op het Russisch Keizerlijk geslacht vestigden, met de leden daarvan in nadere kennis te brengen, lasschen wij hier het volgende in:

Keizer Nikolaas I Powlowitch, geboren 6 Julij (25 Junij) 1796; volgde zijn broeder Keizer Alexander (geb. 23 (12) Dec. 1777) op 1 Dec. (19 Nov.) 1825, krachtens het manifest van 28 (16 Aug.) 1823, en de akte, waarbij de Grootvorst Konstantijn van zijne regten op den troon afstand deed; gekroond 3 Sept. (22 Aug.) 1826 te Moskou en 24 (12) Mei 1829 te Warschau; gehuwd 13 (1) Julij 1817 met

de Keizerin Alexandra Feodorowna, vroeger Frederica Louiza *Charlotte* Wilhelmina, geb. 13 (2) Julij 1798, dochter van wijlen Frederik Wilhelm III, Koning van Pruissen.

K i n d e r e n: I. *Alexander* Nikolaewitch Czarewitch, Groothertog-troonopvolger, geboren den 29sten, (17) April 1818, bevelhebber der lijfwacht en der grenadiers, late chef der militaire scholen en curator en chef van het milit. hosp. te Tchesmee, chef van het reg. laneiers der lijfwacht, van het reg. karabiniers van Erivan, en eigenaar van het Oostenrijksch reg. ligte kavallerie no. 7, gehuwd 28 (16) April 1841 met de

Czarewna en Grootvorstin *Maria* Alexandrowna, vroeger Maximiliana Wilhelmina Augusta Sophia *Maria*, geb. 8 Aug. 1824, dochter van wijlen Lodewijk II, Groothertog van Hessen.

Z o n e n: 1. *Nikolaas* Alexandrowitch, Grootvorst, geb. 20 (8) Sept, 1843.

2. *Alexander* Alexandrowitch, Grv., geb. 10 Maart (26 Febr.) 1845.

3. *Wladimir* Alexandrowitch, Grv., geb. 22 (10) April 1847.

4. *Alexis* Alexandrowitch, Grv., geb. 14 (2) Jan. 1850.

II. *Maria* Nicolaewna, Grootvorstin, geb. 18 (6) Aug. 1819; geh. 14 (2) Julij 1839 met

Maximiliaan, Hertog van Leuchtenberg, Prins van Eichstadt (v. Leucntenberg).

III. *Olga* Nicolaewna, Grv., geb, 11 Sept. (30 Aug.) 1822; geh. 13 (1) Julij 1846 met

Karel, Prins van Kon. bloede, van Wurtemberg.

IV. *Konstantijn* Nicolaewitch, Grv. geb. 21 (9) Sept. 1827, chef van het corps kadetten voor de marine, bevelh. van de brigade infant. van de lijfwacht, chef van het huzaren reg. van wijlen den Grootv. Michel Pawlowitch, lid van den raad voor de mil. scholen en eigenaar van het reg. Oostenr. inf. no. 18; geh. 11 Sept. (30 Aug) 1848 met de Grootvorstin Alexandra *Josefowna*, voorheen *Alexandra* Frederica Henriette Paulina Marianna Elisabeth, geb. 20 (8) Julij, 1840, dochter van Jozef hertog van Saksen (V. S. Altenburg)

K i n d e r e n: 1. *Nikolaas* Constantinowitch, grv. geb. 14 (2) Febr. 1850.

2. *Olga* Constantinowna, Grvn. geb. 3 Sept. (22 Aug) 1851.

V. *Nikolaas* Nicolaewitch, Grv. geb. 8 Aug. (27 Julij) 1831, aide-de-camp van Z. M. den Keizer, chef van een reg. dragonders en van een reg. grenadiers, en chef van het 5e reg. Pruissische kurasiers.

VI. *Michael* Nicolaewitch, Grv. geb. 25 (13) Oct. 1832, aide-de-camp van Z. M. den Keizer, chef van een reg. lanziers en van een reg. jagers, chef van de 2e brig. artillerie van de lijfwacht en chef van het 4e reg. Pruissische huzaren.

B r o e d e r s en Z u s t e r s.

I. *Maria* Polowna gr. hertog. van Saksen-Weimar.

II. *Anna* Polowna wed. van wijlen Z. M. Willem II, Koning der Nederlanden.

III. Michael Pawlowitch, Grv. geb, 8 Feb. (28 Jan.) 1798, grootmeester der artillerie, overl. 6 Sept. 1849 te Warschau.

Zijne weduwe: *Helena* Pawlowna, Grvn. voorheen Frederica *Charlotta* Maria, geb. 6 Januarij. 1807 (28 Decemb. 1806), dochter van Prins Paul van Wurtemberg, boeder des Konings, gehuwd 19 (7) Febr. 1821.

Hare dochter: *Catharina* Michailowna. Gr.vn., geb. 26 (16) Aug. 1827, geh. 16 (4) Feb. 1851 met George, Hertog van Mecklenburg-Strelitz.

20 *Oct.*

Geruchten genoeg en veel ongeloofelijke zelfs, maar geene tijding van Sebastopols val.

Men kan die echter elk oogenblik verwachten, want Mentschikoff deed op den 3 October met 20,000 man een uitval en werd — met het geheele corps — in de pan gehakt!

Dat is kort, maar het beteekende toch zeer weinig, want Raglan, de Engelsche bevelhebber, verzond op 6 October eene dépèche naar Londen, en sprak over die 〃panhakkerij" geen enkel woord!

Mentschikoff — wij zullen hem nog maar laten leven, althans tot nader doodsberigt — liet in den slag aan de Alma niet één rijtuig en éene Gouvernante achter, maar 20 rijtuigen. Met 20 Gouvernantes? Neen, maar met kostbaarheden, keukengereedschappen enz. enz. Hij rekende zoo stellig op eene totale overwinning, dat er even achter zijn legerkamp eene tribune voor dames was opgerigt, om den slag op haar gemak te beschouwen. Welke dames? Dat schrijft men niet. Welligt de *beau monde* uit Sebastopol!

De Fransche en Engelsche bladen houden zich thans bezig met het corrigeren van Mentschikoff's krijgsdaden, en vinden daarin ontzettend veel fouten. Hij heeft nog niets goeds gedaan in de Krim. Als hij ergens niet was, had hij er moeten zijn, en waar hij was, deed hij verkeerde dingen. En 't ergste wat hij deed, was het vergeten van die belangrijke portefeuille met de Gouvernante. De eerste vertelt en klikt nu zoo van alles, en in die portefeuille vond men een brief, waaruit bleek, dat Mentschikoff Sebastopol onhoudbaar acht.

〃 Die Gouvernante en die portefeuille zijn met opzet vergeten!" zeggen diepzinnige courant-lezers, die dweepen met de Russische politiek, zoowel op het slagveld als in het kabinet.!

Wie kan het met grond tegenspreken?

Van het 40.000 man sterke hulp-corps, dat onder Osten-Sacken Mentschikoff te hulp snelt, is geen nader berigt gekomen.

Te Bucharest wordt thans 〃op hooger last" een streng onderzoek gedaan naar de *Canard à la Tartare*, of het *Tartaren-Sprookje*, dat onlangs geheel Enropa een hoerah! liet schreeuwen of tranen met tuiten deed storten, op de puinhoopen van Sebastopol. Europa zal voldoening erlangen!!

Er loopt echter een gerucht, dat de courier-dichter reeds eene goede betrekking heeft verkregen aan een groot Europeesch bankiers-huis. Men ontdekte talenten in dat hoofd,

die in Tartarije op den duur niet op den regten prijs zouden worden geschat.

De Czaar heeft drie Gouvernementen, aan Oostenrijk grenzende, in staat van oorlog gesteld. Dat is een veel beteekenend besluit en getuigt van gewigtige plannen. Rusland neemt eene zeer dreigende houding aan tegen Oostenrijk, en men zegt, dat het spoedig nog veel dringender, ja dreigender zal zeggen: »kies, tusschen mij en 't Westen, 't zij vrede in den volledigen zin des woords, of oorlog tusschen ons." Het Westen zal dezelfde taal doen hooren en dan zal Oostenrijk wel een beslissend antwoord moeten geven. De houding, die Rusland nu aanneemt, verraadt waarlijk geene moedeloosheid. Zich dreigend naar Europa te wenden, terwijl het aan eene andere zijde zich zoo ernstig ziet aangevallen! Zou de Czaar op Pruissen rekenen? Men zegt het en het zou hem zeer te stade komen, ja een groot gewigt op de schaal des krijgs werpen, want Pruissen kan met een geducht en uitmuntend leger in 't veld verschijnen. Wat Pruissen doen zal, is nog onzeker. Oostenrijks toeleg echter, om Pruissen door Nota's tot zich te trekken tegen Rusland, zoo als het zelf door Nota's zich naar het Westen liet slepen, mislukte tot nu toe, want ook het laatste antwoord, aan Oostenrijk gegeven, luidt, naar men verzekert, aldus: »Ik blijf in de Oostersche kwestie, die ik was — ik help het Westen zoo min als 't Noorden, en zal handelen naar omstandigheden." Wij gelooven, dat Pruissen zoo zal *blijven* spreken, maar ook, dat het gedwongen zal worden om te toonen, dat het zijn wil kan doen eerbiedigen, trouwens Engeland en Frankrijk willen nog vóór den winter een bepaalder antwoord van Pruissen, en als dat zeer duidelijk en verstaanbaar wordt gegeven, zou Frankrijk wel eens een leger aan de Rijn-Provinciën kunnen verzamelen. Dan hooren wij weder het: »Zij zullen hem niet hebben, den vrijen Duitschen Rijn!" — gezongen door duizenden, die aan de andere zijde van den stroom in volle wapenrusting staan.

Er zijn echter ook lieden, die zeggen, dat de Pruissische politiek tot het Westen bekeerd is en wel uit Baden. Welke beweegredenen dat wonder hebben verrigt, wordt niet gezegd.

Onder de geruchten van den dag behooren ook nog deze: Palmerston gaat naar- en de Russische Gravin Kalergi kwam te Parijs. Eerstgenoemde is zeer bevriend met Keizer Napoleon, en dat de Gravin alleen in de hoofdstad der Europeesche vermakelijkheden komt, om concerten en bals bij te wonen, gelooft geen politiek koffijhuisganger. De Russische diplomatie vertrouwt veel aan vrouwelijke scherpzinnigheid en intrigues, en dus kan het niet anders, of de Gravin Kalergi is te Parijs met eene geheime zending.

Laatste Berigten.

De laatste berigten zijn even onzeker als de eerste; ten bewijze hiervan deelen wij mede, dat volgens het eene bergt 15,000 man versterkingstroepen der Russen in Sebastopol gerukt zijn, en dat de krijgsraad *der geällieerden* het zonderlinge begrip had gehad van zich tegen dit binnenrukken niet te moeten verzetten, even alsof 15,000 man de inneming der vesting niet moeijelijker zouden maken. Volgens een ander berigt, zouden deze 15.000 man Russische troepen te Perecop zijn aangekomen, en zou de krijgsraad der *Russen* besloten hebben, deze magt te Perecop te behouden, om steeds aan Mentschikoff een veilige aftogt door de landengte van Perecop te verzekeren. terwijl men Sebastopol aan deszelfs lot wilde overlaten.

Eene dépèche van Prins Mentschikoff, over St. Petersburg ontvangen, houdt in, dat tot 12 Oct. nog niets tegen Sebastopol was ondernomen. Op deze Russische dépêches kan men nog al meer aan dan op andere, omdat de Czaar het overbrengen van valsche tijdingen volstrekt niet wil gedoogen, en hij de bedrijvers daarvan eenvoudig naar Siberie zou zenden.

Men zegt, dat Luders ook in de Krim is getrokken met 18,000 man, als ook dat Raglan nog éene bataille noodig acht, voor den aanval van Sebastopol.

Men kan zich voorstellen, hoe pijnlijk het is voor het ongeduld van de Franschen en Engelschen, iederen dag in de dagbladen te moeten lezen: »geen nieuws uit de Krim; tegen Sebastopol nog niets ondernomen." Tot vergoeding worden er dagelijks berigten medegedeeld, dat Sebastopols val ongetwijfeld zeker is, dat de geällieerden eene onneembare stelling voor de vesting innamen, en dat zij zoodanige toebereidselen maken voor het bombardement, dat, als ze beginnen, Sebastopol hooren en zien zal vergaan en er geen steen op den anderen zal blijven.

De Russen hebben schepen in de haven van Sebastopol laten zinken, om aan de verbondene vloten het binnendringen in de haven te verhinderen, maar hierdoor hebben ze vooreerst hunne eigene vloot opgesloten en grootendeels nutteloos gemaakt, maar ten anderen, nu de vloten geen aanval van de Russische vloot meer te vreezen hebben, zal een gedeelte van de bemanning van ieder Fransch en Engelsch schip te land aan de belegering der vesting deel nemen en zullen daartoe 200 stukken geschut van de schepen gebezigd worden.

Steeds wordt herhaald, dat Omer-Pacha met zijn leger de Sereth en de Pruth zal overtrekken, om in Bessarabie te vallen, ten einde eene afleiding aan de geällieerden in de Krim te bezorgen. Omer-Pacha zal dan eindelijk ook eens zelf handelend optreden; hij wordt steeds »de dappere" genoemd" maar in dezen oorlog heeft hij daarvan nog geene bewijzen gegeven; hij heeft steeds eene voorzigtige taktiek gevolgd, geen gevecht is nog door hem geleverd, de loop der omstandigheden en de dappere verdediging van Silistria door een zijner onderbevelhebbers hebben hem een naam gegeven, die welligt andere omstandigheden hem zouden onthouden hebben.

De Fransche en ook de Engelsche vloten in de Oostzee keeren, door het slechte weder genoodzaakt naar huis terug; weldra zal het ijs de blokkade der Russische havens van hen overnemen.

Uit den kerkelijken staat verneemt men bij voortduring bedroevende berigten. De bevolking is ontevreden over nieuwe belastingen; dagelijks worden boosdoeners teregt gesteld en toch blijven moorden en brandstichtingen aan de orde van den dag; geen gedeelte van Italie, geen rijk in Europa, zoo meldt men, is in zoo erbarmelijken toestand als de Pauselijke staat, de bevolking is geheel verontzedelijkt. De heilige stoel van Petrus schijnt nog weinig heiligheid af te werpen op degene, die denzelven onmiddelijk omringen.

Aangaande de verkiezingen in Spanje schrijft men, dat de ultra-democraten slechts op 25 a 30 leden zullen kunnen rekenen.

Genoeg, om veel leven en groote hindernis op de tribune te veroorzaken.

Vrij hevige liberalen zullen er zitting nemen ten getale van 120 a 130.

Te veel voor een zoo Monarchaal Catholijk land als Spanje. Koningin Isabella heeft geweigerd de parade bij te wonen, ter eere van haar verjaardag te Madrid gehouden.

Dat maakte bij velen een slechten, bij anderen een goeden indruk.

Om *iets* te zijn — zeggen de laatsten — moet zij *durven*.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De *Echo Universel* meldt het volgende: Men verzekert dat de op 9 Sept. ll. aan Z. Exc. den minister van buitenl. zaken, den heer *v. Hall*, door den minister-resident der Vereenigde Staten van N.-Amerika te 's Gravenhage, den heer *Belmont*, op de reclamatie van den heer *Gibson* gezonden nota aanleiding heeft gegeven tot eene zeer piquante briefwisseling tusschen de beide eerstgenoemde personaadjes De heer *v. Hall* moet uitlegging verlangd hebben van het in die nota voorkomende Engelsche woord *enforcement* (krachtbijzetting), daarbij aandringende, om de juiste beteekenis te vernemen, welke de heer *Belmont* aan de zoo opmerkelijke uitdrukking toekent. De Amerikaansche diplomaat heeft deze dienst niet willen bewijzen aan den heer *v. Hall* en moet zich er toe bepaald hebben met hem eenvoudig het groote woordenboek van Webster toe te zenden, onder aanwijzing van het woord *enforcement* en uitnoodiging, om die beteekenis te kiezen, welke hem het beste toeschijnt.

— De inënting als voorbehoedmiddel tegen de heerschende longziekte onder het rundvee schijnt meer en meer van algemeene toepassing te worden. Met belangstelling vernemen wij dienaangaande, dat de heer *Jennes*, leeraar aan 's Rijks Veeartsenijschool, op last van den minister van binnenlandsche zaken, naar aanleiding van een voorstel van HH. Gedep. Staten van Friesland, zich naar dat gewest zal begeven, ten einde deze kunstbewerking aldaar op eene ruime schaal te verrigten.

— Te 's Bosch is eene weduwe in den ouderdom van 100 jaren overleden; tot het laatste behield zij het volle genot harer zintuigen en eene goede gezondheid.

— Men zegt, dat onze zeemagt in de Oost-Indiën zal versterkt worden, en dat daartoe zullen worden gebezigd: 2 fregatten, 2 korvetten, 3 brikken, 1 schooner, 2 wachtschepen en 12 stoombooten van verschillende grootte. De bemanning dier schepen zal, behalve een aantal Maleische matrozen, bestaan uit 2358 Europeërs.

— Ds. *P. J. Oggel* heeft bedankt voor de beroeping tot hoogleeraar aan het seminarie tot opleiding van predikanten voor de Christelijke Afgescheidene gemeente te Kampen.

— Als eene bijzonderheid mag gemeld worden, dat *Jan Oedzes van der Meer*, visscher te Suameer, op 27 Sept. jl. in de Roodkerkster Broek nabij Roodkerk visschende, in éénen zet, met een van ongeveer 80 vademen lengte, 392 zoogenaamde blijen of brasems heeft gevangen, waaronder vele, die meer dan 4 oude ponden zwaar waren, en welke hij door elkander op minstens $1\frac{1}{2}$ oude ponden per stuk schatte; zoodat hij in eens ongeveer 600 ponden visch had. Deze ontzettend groote vangst, welke hem vroeger nimmer zoo was voorgekomen, schreef hij daaraan toe, dat deze dieren het eenigzins zoute water zouden ontvlugt zijn, om zich in bovengemeld meertje, welks water minder ziltig was, daarvoor te vrijwaren. *Pr. Fr. Ct.*

— Men schrijft uit Arnhem, dd. 17 October: De koninkl. tentoonstelling van landbouw heeft niet zoo vele bezoekers als zij wel verdiende en men wel verwacht had. Werd het gebouw Musis Sacrum bij de nijverheids-tentoonstelling in 1852 als het ware bestormd, thans gaan er dagen voorbij, dat het bijna ledig blijft; terwijl ook op het vertier en de drukte in deze stad weinig of niets van den invloed der tentoonstelling wordt waargenomen. Tot een en ander draagt ongetwijfeld het late saizoen veel bij.

— Het R. K. dagblad *de Tijd* bevat een brief van den heer *F. J. de Vree*, waarin namens den Paus alle R. Katholieken worden opgeroepen, om zich van den 22 dezer tot 21 Januarij in boetvaardigheid en gebed te vereenigen, en zich daardoor bekwaam te maken, om den aflaat, welke bij wijze van Jubilé zal plaats hebben, te ontvangen. In dit stuk wordt o. a. gezegd dat de H. Vader weeklaagt over de oorlogen, de inwendige staats-beroeringen, de vreeselijke ziekten en andere rampen, die de Christen volken treffen, en tevens het bejammert, dat de H. Kerk van alle zijden door verwoede vijanden bestookt wordt. »Die weeklagten, leest men in dit stuk, zijn hartverscheurend! Wat blijft ons dus anders te doen dan door boetvaardigheid den last der zonden af te leggen, en door bidden, vasten, aalmoezen en andere goede werken den vergramden God te verzoenen?" -- Ook wordt daarin de wensch van den Paus uitgedrukt, dat men zich in het gebed vereenige, »ten einde de gevaren van verleiding tot onverschilligheid in het godsdienstige en tot ongeloof, waaraan de R. Kath. Christenen blootgesteld zijn, af te wenden, alsmede ten einde het licht van den H. Geest den Opperherder genadig bestrale, opdat hij ten spoedigste omtrent de ontvangenis van de allerheiligste Moeder Gods en onbevlekte Maagd *Maria* datgene zou kunnen vaststellen, hetwelk tot meerdere eer van God zelven en tot lof dier Maagd, mag behooren."

— Den 12 dezer zouden te Rotterdam 18 bakkers van Vlaardingen voor de Regtbank te regt staan, beschuldigd van zich onderling vereenigd te hebben, om het brood op een bepaalden gelijken door hen geregelden prijs te houden, in strijd met de strafwet.

— Uit Rotterdam berigt men het opmerkelijk feit, dat een N. Amerikaansch schip aldaar o. a. 2000 manden aardappelen geladen heeft, om dezelve naar het Vaderland dezer vrucht, N. Amerika, over te brengen. Men zou daaruit moeten besluiten, dat de aardappelen in N. Amerika ook niet goedkoop zijn.

— Tusschen Sneek en Zwolle zal een stoombootdienst in werking gebragt worden.

Apeldoorn, 18 Oct. Heden middag ten drie ure ontstond te Vaassen brand, waardoor drie huizen zijn in asch gelegd. Z. M. de Koning heeft zich op het vernemen daarvan, aan het hoofd van 100 arbeiders te voet naar Vaassen begeven en ook de brandspuiten van het Loo derwaarts doen vertrekken.

Groningen, 19 Oct. Bij de plaatselijke geneeskundige commissie zijn sedert den 16den tot heden aangegeven 24 nieuwe cholera lijders, overleden 9, hersteld 5, in behandeling gebleven 32 zieken.

— Dingsdag avond j.l. is tusschen Sappemeer en Zuidbroek een treurig ongeluk voorgevallen. Eenige rijtuigen met jongelieden van de Zuidlaarderkermis huiswaarts keerende, geraakte een derzelve aldaar in de vaart, met het noodlottig gevolg, dat eene 21 jarige, veelbelovende eenige dochter, te Noordbroek te huis behoorende, levenloos uit de diepte werd opgehaald. De oorzaak van dit ongeluk was, dat, door het verliezen der bout, de disselboom van den wagen losgeraakt was, waardoor deze natuurlijk niet meer was te besturen. *Gr. Ct.*

Woudrichem, 17 Oct. In het naburige Werkendam heerscht de cholera op eene vreesselijke wijze; bijna elken dag worden 5 à 6 personen grafwaarts gevoerd. De verslagenheid op het dorp is dan ook zoo groot, dat ieder met gelatenheid, hoewel in treurige stemming in zijn huis, als het ware, den slaanden engel verbeidt. Te Gorinchem zijn ook verscheidene gevallen, meest allen doodelijk voorgekomen. Gelukkig blijft deze plaats tot dusverre verschoond. In Andel en Wijk hebben zich mede treffende gevallen voorgedaan. *Amst. Ct.*

Nijmegen, 15 Oct. Tegen *Azi Cherif*, den bekenden Arabier, uit het paardenspel van den heer *Wohlschläger*, is gisteren, 14 Oct, proces-verbaal opgemaakt door een opzigner der jagt en visscherij, ter zake hij met een gardje aan dezer stads kade stond te hengelen. Zijn vischtuig is onmiddellijk door den gemelden opzigter gekonfisceerd geworden, en hij voor den officier van justitie gebragt. Welke straf onzen arabischen hengelaar voor de uitoefening van zijn geliefkoosd tijdverdrijf ten deel zal vallen, zal de tijd leeren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Volgens een engelsch dagblad heeft generaal *Canrobert* aan keizer *Napoleon* twintig dagen gevraagd om Sebastopol te bemagtigen, en heeft de keizer daarop geantwoord dat het vragen van zoo geruimen tijd voorzeker alléén geschiedt om hem eene verrassing te besparen.

— *Barbès* heeft het plan van Brussel naar Nederland zich te begeven.

— De elf groote spoorwegen in Frankrijk hebben in Sept. 1854 opgebragt 17,199,833 fr. zijnde bijna twee millioenen meer dan in 1853.

— De begrafenisplegtigheid van den maarschalk *St. Arnaud* heeft geheel Parijs op de been gebragt; ware deelneming was evenwel nergens te ontdekken.

— De *Courier de la Gironde* deelt als een verschijnsel van de abnormale temperatuur, die tegenwoordig heerscht, mede, dat in den morgen van 14 dezer alle weiden langs die rivier bij Paillet bedekt waren met ijzel, terwijl de vruchtboomen aan een tegenovergestelden kant van den weg vol bloesems waren, even als in de lente.

— Naar uit de provincien gemeld wordt, heeft het vertrek der onlangs opgeroepene 60,000 rekruten overal plaats met die krijgshaftige geestdrift, welke aan de Franschen eigen is. Te Perigueux las men onder anderen op de vaandels van de jongelieden, die de stad uittrokken, dit opschrift: »de Perigourdiniers op marsch naar St. Petersburg." (*Petersburg moge beven!*)

DUITSCHLAND.

De Oostenrijksche regering heeft ter kennis gebragt van de militaire en burgerlijke autoriteiten, dat zij onderrigt is dat vele Russische agenten naar de Oostenrijksche Staten zijn afgezonden, om over zekere militaire aangelegenheden inlichtingen in te winnen. Aan genoemde autoriteiten wordt derhalve het strengste toezigt bevolen, en hun de last gegeven alle verdachte personen aan te houden en naauwkeurig onderzoek in te stellen.

— De Pruissische regering heeft alle jongelieden die zich aan theologische studiën wijden, van de krijgsdienst vrijgesteld, en hoopt daardoor aan het aantal studenten in de godgeleerdheid eene noodige vermeerdering te verschaffen.

— Negen jeugdige Egyptenaren, die op kosten van den Egyptischen Staat te Berlijn hunne studien volbrengen, hebben zich voor eenige dagen feitelijkheden veroorloofd, die eenige menschenlevens hadden kunnen kosten. Zij hebben zich gewapend verzet tegen hunnen leeraar, en daarna de ter hunner beteugeling toegesnelde politie-beambten hardnekkig bestreden. Met veel moeite en niet zonder de hulp der gewapende magt, mogt het gelukken de woestelingen tot bedaren te brengen, nadat een hunner eene nog al ernstige verwonding op het hoofd had bekomen door een sabelhouw, hem door een der politie-beambten toegebragt. De Egyptenaren hadden al het huisraad der woning waar zij zijn gehuisvest stuk geslagen, en na zich in eene der kamers verschanst te hebben, als belegerden in den volsten zin des woords een beleg uitgehouden tegen de massa belegeraars, die eindelijk meester bleven van de plaats. Overmand, moesten de Egyptenaren hunne overwinnaars volgen, doch ook dit geschiedde niet zonder hardnekkigen wederstand. Naar men verneemt, ligt de oorzaak van het gebeurde in het verlangen der kweekelingen, om meer zakgeld en meer kleedingstukken te bekomen, en minder uren daags te werken.

— In den Rheingau neemt de landverhuizing, voornamelijk ten gevolge van den herhaalden slechten wijnoogst, buitengemeen toe. Vele honderden wijnbouwers, onder welke de minst verarmde behooren, staan op het punt zich naar Australie te begeven, waar zij het zeker vooruitzigt hebben door den wijnbouw fortuin te maken. — Uit Saksen hebben zich 400 personen, meestal handwerkslieden, met hun predikant aan het hoofd, te Hamburg naar Texas ingescheept. — Naar men reeds berekenen kan, zal het getal der landverhuizers uit Duitschland dit jaar niet minder dan 400,000 zielen bedragen.

— Tusschen de vrije stad Hamburg en de fransche regering, zijn dezer dagen ernstige geschillen gerezen, doordien de laatste eischte, dat ter Hamburger beurze de nieuwe russische leening niet zou genoteerd worden. De wetten van dien kleinen staat geven daartoe evenwel aan de overheid niet de magt. Toch heeft men die wetten moeten vertreden, om aan den dringenden eisch van Frankrijk te voldoen. — De *Moniteur* deelt tevens mede, dat de braziliaansche regering en het Gouvernement der Argentijnsche republiek de notering der nieuwe Russische leening niet zullen dulden en zelfs trachten zullen om den handel daarin te beletten.

— Het hof van assises te Delsberg (kanton Bern) heeft dezer dagen een 12jarigen knaap tot 10jarige gevangenzetting veroordeeld, omdat hij, ten einde niet naar school te moeten gaan, het schoolgebouw in brand gestoken had, waardoor dit en nog vier andere huizen eene prooi der vlammen waren geworden; vervolgens het huis zijns vaders en eenige dagen daarna dat zijns ooms in brand gestoken had.

RUSLAND-TURKIJE.

Het *Journal de Constantinople* herhaalt op zijne beurt, dat de Russen de zeeëngte van Jenikalé verstopt hebben, door er oorlogschepen te laten zinken.

— De expeditie naar het Oosten zal, onder anderen, ook eene geheele verandering te weeg brengen in de zeden der Muzelmannen en hunne oudeoude vooroordeelen uitroeijen. Reeds heeft men toch gezien, dat sultan *Abdul-Medjid*, in strijd met de Mahomedaansche gebruiken, zijn paleis te Therapia heeft aangeboden aan mevr. *de St. Arnaud*, *d'Allonville* en *Yussuf*. Thans verneemt men, dat een kruis geplaatst is op het Fransche kerkhof te Konstantinopel, zonder dat zich iemand tegen dit feit heeft aangekant, dat sedert vier eeuwen zonder voorbeeld is.

— Men kan zich geen begrip maken van de gestrengheid, waarmede thans aan de Russische grenzen op het binnensmokkelen van elk gedrukt of beschreven papier wordt gelet. De reizigers worden tot op het hemd doorzocht, en wee dengene, bij wien iets van dien aard wordt gevonden, bijzonder wanneer daarin de minste toespeling op de Russische staatkunde, de financien of andere Russische aangelegenheden voorkomt. Welken invloed de tegenwoordige oorlog op het openbare krediet in Rusland uitoefent, blijkt onder anderen uit de daadzaak, dat de vroeger zoo zeer gezochte actien van de stoomboot-Maatschappij op de Wolga, tot beneden de helft van hare vroegere waarde aangeboden zijn, zonder koopers te vinden.

— Uit een brief, voorkomende in de *Amst. Ct.* en handelende over Wallachije, ontleenen wij het volgende: »Een eigenlijke midden- of burgerstand bestaat in Wallachije niet: de rijke is te aanzienlijk, de arme te lui, en derhalve is het niet te verwonderen, dat die stand, welke toch inderdaad nergens »zelfs te Parijs aan de Dumbowirtza" (Bucharest) niet ontbreken kan, zich uit vreemdelingen heeft gevormd. En voor dien middenstand is Bucharest een waar Californië. Apothekers, kooplieden, zadelmakers, smeden, logementhouders geraken in den kortsten tijd, met ijver en een eerlijken levenswandel, tot groote welvaart. Te betreuren is het echter, dat voor vele vreemdelingen Bucharest een poel van verderf wordt; de gemakkelijke wijze van geldverdienen, het goedkoope der sterke dranken enz., verlokt velen tot uitspattingen. Vooral geldt dit ten aanzien van de jonge lieden uit Duitschland, wier losbandig gedrag zelfs tot een spreekwoord geworden is. Zeer vaak hoort men de woorden *niams bezio* (de dronken Duitscher). De Zevenbergsche Duitschers maken hierop eene loffelijke uitzondering. Deze lieden, meer aan de omstandigheden gewoon, (zooals b.v. de lage prijzen der levensmiddelen en dranken) geraken veel zeldzamer op een dwaalweg. Vooral heeft

Kronstadt, dat onder de steden van Zevenbergen het meest en in het naauwst verband staat met Wallachije en bepaaldelijk met Bucharest, velen van zijne zonen als wakkere en degelijke mannen van zaken aldaar aan te wijzen. Van de 24 apotheken worden 13 door Kronstadters gehouden.

„De Bojaar, of de Wallachijer van hoogen rang, is doorgaans rijk doch vrij dom. Bekend is zijne nabootsing van Fransche zeden en gebruiken, en hij is tot de grootste opofferingen bereid, om aan zijne zucht naar weelde te voldoen, terwijl hij daarentegen uitermate gierig is in zijne huishouding en tegenover de lieden, die met hem omgaan. Nergens hebben de dienstboden het zoo slecht als bij de Bojaren; in den letterlijken zin des woords verhongeren zij daar te midden van overvloed. Een jong mensch echter, dat een weinig Fransch praat en daarbij op de piano eenige walsen kan spelen, wordt gevierd, is in aanzien, en maakt al spoedig fortuin, alleen omdat hij zich gefranciseerd heeft. Het volgende moge tot een bewijs hiervan strekken: Ik zelf begaf mij, na mijne studiën op het gymnasium te hebben volbragt, naar Bucharest, en vond zonder veel moeite eene goede betrekking als huisonderwijzer, zoodat ik in vier jaren zooveel kon garen, om aan eene buitenlandsche hoogeschool — ik koos die te Berlijn — gedurende vijf semesters zeer fatsoenlijk te kunnen leven. Van de universiteit teruggekeerd, had ik het geluk de reeds volwassen kweekelingen uit Bucharest op eene Zevenbergsche badplaats aan te treffen. Men deed mij den voorslag de jeugdige Bojaren als Mentor naar Parijs te vergezellen; de reiskosten zouden voor mij worden betaald en eene geldelijke toelage zou mij bovendien worden toegekend, ook gedurende den tijd dat ik, zooals verlangd werd, de jonge lieden bij de bron van Fransche *élégance* en Fransche zeden zoude bewaken. Volgaarne nam ik in dit voorstel genoegen, en ik geloof niet noodig te hebben met uitvoerigheid aan te toonen, dat het tweejarig verblijf te Parijs in velerlei opzigt mij voordeelig is geweest.

„Bij deze Fransche naäperij en het daaruit voortvloeijende *air* van *élégance* en *luxe*, steekt bijzonder scherp af de morsigheid, die zelfs in de voornaamste huizen heerscht. Toen voor eenige jaren (ik meen in 1847) de beroemde pianovirtuoos *Liszt* zich te Bucharest ophield, en in het hôtel van een der voornaamste ingezetenen concerten gaf, werd ik getroffen, verblind zelfs door de pracht der concertzaal, en geloofde ik mij inderdaad te Parijs verplaatst. Later werd ik toevallig in de gelegenheid gesteld ook andere vertrekken in dat huis te zien, doch daar kleefde alles van walgelijk vuil. De mahoniehouten vensterbanken dienden den knechts om er tabak op te snijden, de met koper beslagen ramen waren met papier en stukjes blik gedigt, de deurknoppen schenen met pik overtogen enz. enz. En evenwel is dit scherpe contrast een zeer natuurlijk verschijnsel. In de salon zorgt de goed betaalde behanger voor reinheid en netheid; maar wat aan den Wallachijschen bediende wordt toevertrouwd, is „*ter morsigheid gedoemd.*"

SPANJE.

Uit Havana verneemt men, dat aldaar feest is gevierd ter eere van generaal *Concha*, den nieuwen kapitein-generaal. Een stierengevecht behoorde tot de feestelijkheden. Een prachtig ekwipaadje was hem aangeboden, doch hij heeft daarvoor bedankt. Hij heeft een dekreet uitgevaardigd, houdende streng en onvoorwaardelijk verbod van den afschuwelijken slavenhandel.

NOORD-AMERIKA.

Te Washington is van kommodore Perry eene zeer belangwekkende dépêche aangekomen. Zij is geschreven aan boord van het Amerikaansche fregat *Powhattan*, in de haven van Hakadadi, op het eiland Jessé in Japan, dd. 30 Mei: „Ik heb, schrijft de kommodore, de havens van Hakadadi en Simoda onderzocht, welke voor de schepen der Vereen. Staten zijn opengesteld, en het verheugt mij te kunnen melden, dat zij, ten opzigte van de géographische gesteldheid, het gemak bij het in- en uitloopen en de ruimte, onovertreffelijk zijn. Hakadadi is voor vaartuigen van alle klassen eene der veiligste en gemakkelijkste havens, die ik ooit gezien heb, en ruim genoeg om de helft der geheele zeemagt van de wereld te kunnen bevatten. De autoriteiten en bewoners der beide steden hebben ons met welwillendheid ontvangen. De schepen werden van hout, water en alles wat het land kan opleveren, tot billijke prijzen voorzien. Daar de Japanezen geen dierlijk voedsel gebruiken, ontbrak het ons dus aan vleesch. Waarschijnlijk zullen zij zich er later op inrigten, om in de behoeften der vreemde schepen te kunnen voorzien. Gevogelte en visch, even als ooft en groenten, kunnen steeds voor een oftwee schepen overvloedig geleverd worden. Op beide plaatsen werden de officieren en matrozen, die ik verlof had gegeven, om zich aan wal te begeven om ter jagt en visscherij te gaan en de tempels en winkels te bezigtigen, overal, en vooral door het landvolk, met vriendelijkheid en achting behandeld. Slechts één man had onaangenaamheden en dit gebeurde te Simoda; de prefect evenwel, dien ik de zaak kenbaar maakte, verontschuldigde zich en laakte het gedrag der beambten, die de onaangenaamheden veroorzaakt hadden.

— Men leest in den *Courier des Etats Unis* het volgende staaltje van het leven in Amerika: Het veld, waar de groote kermis te Lexington in Kentucky gehouden wordt, is het tooneel geweest van een verschrikkelijk treurspel, waarvan vier jonge lieden tot de beste familiën behoorende, de helden zijn geworden. Twee hunner, genaamd Thomas Buford, uit het graafschap Lafayette, en George H. Thomas, uit Mount-Sterling, hadden reeds een jaar te voren bij het billardspel twist gekregen. Sedert hadden zij elkander niet weder gezien.

Naauwelijks ontmoetten zij elkander op de bovengenoemde plaats, of, zich elk met een pistool met zes schoten geladen, wapenende, begonnen zij op een afstand van vijftien pas op elkander te vuren, zonder zich om de menigte, die hen omringde, te bekommeren. Een der kogels trof een negermeisje in den mond, doch het gevecht werd voortgezet; een neger, die zich op meer dan 150 yards van die plaats bevond, werd aan den arm gekwetst. Dit was echter geene reden om op te houden.

De twee vechtenden gingen met zooveel koelbloedigheid te werk, dat, wanneer het soms gebeurde, dat het percussiedopje van hun wapen weigerde af te gaan, zij er een ander uit hun vest-zak namen, om het te vervangen. Bij het vierde schot van Buford, werd Thomas aan de dij gewond. Men zag hem een oogenblik wankelen, doch de pijn overmannende, zond hij zijne tegenpartij de twee overige kogels toe.

Daar elk hunner zijne zes schoten gelost had, wierp de gewonde zijn pistool weg en een dolk te voorschijn halende, trad hij reeds op Buford toe, toen een zijner vrienden, Fergusson genaamd, hem een tweede pistool met zes loopen, aanbood, hem aanradende zijn geluk op nieuw te beproeven. Deze beweging, hoe snel ook uitgevoerd, werd evenwel opgemerkt door een kapitein, den broeder van den jongen Buford.

De kapitein trad dus nader, de karwats in de hand, en een man van veel spierkracht en athletische vormen zijnde, viel het hem niet moeijelijk Fergusson op den grond te werpen en hem eene ernstige bestraffing toe te dienen. Ondertusschen hadden de vrienden van Thomas zich van dezen meester gemaakt, hem in een rijtuig geplaatst en naar een hotel gebragt. De ongelukkige Fergusson bevond zich dus alleen in de handen zijner vijanden.

De kapitein was nog bezig hem te slaan, toen Buford naderde, met een mes in de hand, en den armen Fergusson met eene barbaarsche koelbloedigheid, trots den besten Indiaan, den schedel skalpeerde. Eerst na die wreede daad naderde men om den ongelukkigen gewonde van het slagveld te dragen. Zijn hoofd bood inderdaad een afzigtelijk schouwspel aan.

De bewoners van Lexington zijn ten hoogste verontwaardigd. Indien een der kogels eene fatsoenlijke dame of een in de plaats bekenden gentleman gedood had, dan zouden de drie strijdenden Thomas, Fergusson en Buford, waarschijnlijk zonder vonnis en jury opgehangen zijn geworden. Doch zoo als het nu gebeurd was, heeft men niet eens eene poging gewaagd om hen in hechtenis te nemen en waarschijnlijk zullen zij van alle vervolging bevrijd blijven.

De helden waren bekend als *game-men*, hetgeen zooveel beteekent als mannen van moed. Zij behoorden buitendien tot familien, waarvan de leden van vader tot zoon als vechtersbazen bekend staan.

ASSEN, 21 October.

Wij zijn in het Bijvoegsel bij deze Courant wederom begonnen met het opnemen van charades en zullen daarmede dit winter weder geregeld voortgaan, terwijl wij dezelve nu en dan zullen afwisselen door rekenkundige voorstellen. Na verloop van 14 dagen zullen de oplossingen steeds door ons worden medegedeeld. Er wordt geen prijs uitgeloofd voor het inzenden der meeste goede oplossingen, ook zullen de namen der oplossers niet worden bekend gemaakt, tenzij zulks uitdrukkelijk wordt verlangd. Er wordt echter een prijs van *twaalf* gulden uitgeloofd aan dengene, die de meeste raadsels, charades of rekenkundige voorstellen, die opgenomen worden, inzendt van 20 October 1854 tot 1 April 1855. De inzending moet franco geschieden.

— Te Horsten en Zandberg heerscht thans eene erge ziekte onder het rundvee. Sommigen zijn eenige dagen ziek en sterven, terwijl anderen binnen weinige uren dood zijn. De „boeren-doeters" aldaar kennen de ziekte niet. Zij komt echter meer of min overeen met het *loopend-* of *springvuur*. 't Ware wenschelijk, dat hierin door kundige veeartsen een naauwkeurig onderzoek werd gedaan. Die ziekte berokkent daar niet weinig schade en vooral in dezen tijd, nu het vee zoo hoog in prijs is. *Gr. Ct.*

— De inwoners van Peize werden 17 dezer verontrust door het geroep van brand. Binnen weinig tijds was de woning van *Jan Veninga*, staande tusschen Winde en Peize en *Kiekeveer* genaamd, eene prooi van het alles verteerend vuur geworden, en dat wel, terwijl de beide echtelieden op het land waren te arbeiden en drie kinderen in of bij huis waren, waarvan het jongste te bed liggende nog met levensgevaar is gered; van alles beroofd, gaan deze menschen den winter met kommer te gemoet. De oorzaak van den brand is onbekend. Het huis, toebehoorende aan den heer *B. W. Kijmmell*, was verwaarborgd. Men heeft nog eenige meubels, twee koeijen en twee varkens gered, hoewel de varkens de ooren bijna van den kop zijn gebrand. Een kalf, de voorraad gedorscht en ongedorscht graan, hooi, stroo, brandstoffen en aardappelen zijn eene prooi der vlammen geworden.

— Te Beilen is tot leeraar bij de Chr. Afg. gemeente beroepen de heer *Reinink*, predikant bij de Chr. Afg. gemeente te Emlenkamp (Hannover), en zulks ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van Ds. *Faber* naar Haren.

— Het telegraaf-bureau te Meppel is in gereedheid, doch de instrumenten en een telegrafist ontbreken nog. De kamer van koophandel aldaar heeft zich daarom tot den heer Burgemeester dier gemeente gewend, ten einde in het belang van den handel dier stad te bevorderen, dat de telegraaf ook daar spoedig in werking kome; deze heeft daartoe de tusschenkomst van den heer Commissaris des Konings in dit gewest ingeroepen.

— Te Uffelte is voorshands thans geene longziekte meer, daar de laatste daaraan lijdende koe van *Schoemaker* genoegzaam is hersteld.

— Men verneemt, dat de Zwolsche Predikanten, tot het aannemen en dragen der toga bij de openbare godsdienstoefeningen besloten hebben en daarmede op den eerstvolgenden gedenkdag der kerkhervorming zullen aanvangen. De kosten der eerste aanschaffing zullen door kerkvoogden gedragen worden. De Predikanten in de landgemeenten der klassis Zwolle zijn bereid spoedig het gegeven voorbeeld te volgen.

— Men verzekert ons ook, dat ook de Predikanten te Assen de toga benevens barret bij de openbare godsdienstoefeningen zullen aannemen.

— In ons no. van 14 dezer deelden wij mede, dat in de najaarsvergadering der Prov. Commissie van onderwijs o. a. *Hartzman*, ondermeester te Hoogeveen, den 2en rang had bekomen; wij zijn verzocht te vermelden, dat dit moet zijn *Asman*, ondermeester op het Noord, gemeente Hoogeveen.

— Gisteren avond is in eene vergadering van het Departement Assen der Nederlandsche Maatschappij van Nijverheid aan den heer *J. Keizer van Bulderen* van Bandong op Java uitgereikt zijne benoeming tot honorair lid dier maatschappij, waartoe hij in de algemeene vergadering, te Haarlem dit jaar gehouden, op voorstel van het Depertement Assen was benoemd.

— Op de markt te Vries was gisteren veel vee aangevoerd; dezelve was, in aanmerking genomen het slechte weder, druk bezocht; de prijzen waren hoog.

— Op de j.l. donderdag alhier gehoudene weekmarkt is de prijs der rogge tot boven *f* 10-„ gestegen.

— Den 18 dezer was de stand der cholera te Veenhuizen als volgt: in het geheel aangetast 175 personen, overleden 92, hersteld 7, in behandeling 76.

— Bij arrest van het Hof van Drenthe van 19 dezer is *R. K. K.*, landbouwer te Gieterveen, veroordeeld in eene boete van *f* 75-„, wegens het verhinderen der werkzaamheden, welke de ambtenaren der belastingen krachtens de wet verrigten, zijnde hij van het overige hem bij de dagvaarding ten laste gelegde feit vrijgesproken. — Bij arrest van den 20 dezer is het vonnis der Arr. Regtbank te Assen van 27 Sept. l.l., waarbij *C. E. T.*, horologiemaker te Hoogeveen, van alle regtsvervolging is ontslagen, bevestigd.

— Op j.l. Zuidlaarder markt is eene guste koe van den heer *Nassau* te Assen, die redelijk vet was, voor *f* 105-„ verkocht, waarop dadelijk daarna *f* 39-„ is verdiend.

Zuidlaren, 17 Oct. Heden is alhier de jaar-, paarden- en beestenmarkt gehouden, die door buitengewoon schoon herfstweder werd begunstigd en tengevolge daarvan ook door vele personen bezocht. De handel in runderen was uitermate levendig, de prijs van vroegmelkte koeijen was van *f* 90 tot *f* 140 à *f* 150, vette van *f* 105 tot *f* 150 à *f* 155, vaalmelkte van *f* 80 tot *f* 105, vaarzen, geschikt om op te zetten, van ruim *f* 40 tot over *f* 80. — Een matige aanvoer van paarden, de beste soorten werden verkocht van *f* 150 tot tegen de *f* 300, enterveulens van *f* 80 tot *f* 140 à *f* 150 en hooger, werkpaarden van *f* 85 tot *f* 150 en iets hooger.

* **Appelscha, 19 Oct.** Moest men onlangs klagen over de stilte die hier heerschte door de belemmering der scheepvaart, thans is het bijkans niet na te gaan, hoe vele vaartuigen dagelijks onze hoofdvaart passeren. Voorzeker nog een oogenblik van vreugde voor den arbeidsman, wijl hij daardoor nog een stuivertje kan vergaren voor den al spoedig naderenden winter; jammer is het echter, dat hier zooveel gebrek aan water bestaat, hetgeen voor schipper en arbeider beiden zeer schadelijk is.

* **Dedemsvaart, 18 Oct.** De cholera is hier, helaas! in de laatste dagen aanmerkelijk toegenomen. Bijkans dagelijks eischt zij hare offers, welke meestal, na circa zes uren lijdens, bezwijken. Eenige personen zijn nog aangetast, enkele hersteld.

* **Hardenbergh, 19 Oct.** Men verneemt met genoegen, dat er nu eerstdaags met de voorloopige werkzaamheden van den geprojecteerden kunstweg van hier naar de Hannoversche grenzen een aanvang zal worden gemaakt. Ook van den kant van Hannover wordt hier op aangedrongen, en heeft hier ten dien einde gepasseerde week eene conferentie plaats gehad tusschen den ambtman van Neunhaus en twee andere Hannoversche beambten met den burgemeester alhier.

* **Eelde, 18 Oct.** In de *N. Dr. Ct.* van gisteren komt men in de Correspondentie nog eens op het *mennen ter beé* neêr en zegt, dat de administratie naar de wet handelt, doch dat de gunstige beschikking van Z. Exc. den Minister van Financien op de adressen van ingezetenen van Grollo en Norg *exceptien* zijn; steeds hadden wij gedacht, dat hetgeen onder dezelfde wet, den eenen werd toegestaan, den ander niet konde geweigerd worden, maar nu wij in een land leven onder eene *wet* met *exceptien*, als nu stappen wij van dit ons idée fixe af; verder wordt nog gezegd, dat de administratie in haar goed regt is omtrent de verbranding der turf te Eelde, omdat zich geen eigenaar wilde opdoen, noch aangifte was gedaan, noch belasting betaald, 't welk een en ander wij moeten tegenspreken, doordien wij door documenten kunnen bewijzen, dat voor een groot gedeelte de verbrande turf was veraccijnsd, dat hiervan door de aangevers kennis was gegeven aan het plaatselijk bestuur, en deze personen zich dus wel degelijk, voor zoo veel zij hadden veraccijnsd, als eigenaars hadden verklaard.

* Ten bewijze van buitengewone groeikracht dient, dat op het land van *W. Ratgers* te Paterwolde eene knol is gegroeid ter lengte van $^{3}/_{4}$ el, en wegende 6 Ned. pd.; en in den tuin van *A. Hartlief* te Eelde, aan eene plant, twee kalabassen ter zwaarte van 36 Ned pd.

* **Veendam, 19 Oct.** Ook hier heeft de cholera eenige offers geeischt. Sedert Zondag jl. zijn door dezelve vier personen aangetast, waarvan drie overleden, terwijl nog een in behandeling is; de overledene personen waren twee jongen en een oude.

* **Sleen, 18 Oct.** Eergisteren avond om tien uren was men verwonderd, alhier nog zeven personen van Schoon-oord te zien aankomen, geleidende een klein, gebocheld persoontje, *J. P. S.* genaamd, van beroep kleermaker, geboren te Dalen, welke op heeter daad betrapt was op brandstichting in eene hooimiete van *Lukas Kalter*, arbeider te Schoon-oord. Denzelfden avond om elf uur is door den heer Burgemeester hiervan proces-verbaal opgemaakt, en is dit persoontje, na voorloopig aangehouden te zijn, den volgenden dag naar Assen overgebragt. Naar men verneemt, is de sterke drank de oorzaak van het feit, want de dader was nog ten halve beschonken, toen zijne geleiders alhier bij den veldwachter aankwamen; al weer een voorbeeld voor de liefhebbers van dat vocht.

* **Donkerbroek, 18 Oct.** Uit eene zeer goede bron kunnen wij berigten, dat de Commissien uit de drie gemeenteraden nl. van *Opsterland*, *Oost & Weststellingwerf* zoo ver zijn gevorderd, ten aanzien van den geprojecteerden straatweg langs Donkerbroek, Makkinga en Oldeberkoop tot de Smilde, dat dezelve eerstdaags zal worden uitbesteed.

* **Steenwijk, 18 Oct.** De door de Heeren *H. Jonkers* en *Hs. Jonkers* te Oldemarkt en *H. O. Bezembinder* te dezer stede gevraagde vergunning, om op een stuk land, toebehoorende aan de gemeente Steenwijk, te mogen plaatsen de benoodigde gebouwen tot eene steen- en pannen- bakkerij, is door den Raad dezer gemeente verleend. Het is te verwachten, dat wanneer dit opterigten fabriek eenmaal is voltooid, hetzelve aan vele ingezetenen van Steenwijk en Steenwijkerwold werk zal verschaffen, daar de klei, tot dat fabricaat benoodigd in genoegzame hoeveelheid in laatstgenoemde gemeente voorhanden is, en de fabriek in de onmiddelijke nabijheid van het Steenwijkerdiep zal worden geplaatst.

* **Smilde, 19 Oct.** De onderwijzer A. *Spier* te Hoogersmilde heeft — zie 't vorige no. dezer courant — reeds voor zijne betrekking bedankt, zoodat met primo November a. s. de post van onderwijzer enz., aldaar zal vakant worden.

* **20 Oct.** Sedert ons laatst berigt betreffende de cholera er bijgekomen twee lijders, hersteld een en gestorven *vier*.

Meppel, 18 Oct. Als voorbeeld van buitengewone groeikracht en vruchtbaarheid deelen wij mede dat, *P. Doggen*, te Havelte, een aardappel van Amerikaansche herkomst heeft gepoot, waarvan thans de stoel bij een grooten omvang eene lengte heeft van 13 voeten; deze aardappel begint nu eerst te bloeijen en zal dus zeker nog meer in lengte toenemen, ook verleden jaar heeft deze landman een aardappel gepoot, die even welig opgroeide, en waarvan enkele aardappelen toen bijna de dikte bekwamen van een kleine boezenkool. Nog heeft dezelfde landbouwer van slechts één gepoot stamsuikerboontje, thans terug ontvangen een getal van 510 boontjes. *Prov. Ov. Ct.*

* **20 Oct.** Na de vorige opgave is gelukkig de cholera alhier weder eenigzins in hevigheid afgenomen. Er zijn immers sedert slechts drie nieuwe gevallen voorgekomen; terwijl in dien tijd één overleden, doch geene genezen is, blijvende er thans nog 12 in behandeling.

* **Echten, 18 Oct.** In een vorig nommer dezer Courant is melding gemaakt van eene kalabas uit de provincie Groningen, die de bewonderingswaardige zwaarte had van 90 halve Ned. ponden en eenen omtrek van 1.80 Ned. el. We kunnen van hier berigten, dat er ook op Drentschen bodem eene dergelijke vrucht is gegroeid, en wel in den tuin van mevr. de douairière *van Holthe van Echten* alhier, die bij eene naauwkeurige weging dezelfde zwaarte had en nagenoeg denzelfden omtrek. De plant, waaraan deze vrucht prijkt, bragt nog meer vruchten voort, doch van mindere zwaarte en omvang. Ware het, dat de tuinier deze laatsten bij tijds van de stam had afgescheiden, dan zou de eerste, naar 's mans verklaring, in meerdere zwaarte zijn toegenomen, iets, dat zich gemakkelijk laat begrijpen. Ieder, die deze vruchten beschouwt, staat verbaasd over den omvang en zwaarte; ook levert de verschillende kleur derzelve een heerlijk gezigt op.

* **Beilen, 21 Oct.** Toen voor eenigen tijd het Oostenrijksche leger Wallachije binnenrukte, werd daarbij door sommige dagbladen vermeld, dat het nu 66 jaren geleden was, dat ook een Oostenrijksch leger aldaar was ingetrokken, ten einde Keizerin *Catharina van Rusland* tegen de Turken te ondersteunen. Als iets bijzonders kunnen wij mededeelen, dat zich ter dezer plaatse iemand bevindt, die als soldaat in het Oostenrijksche leger, voor 66 jaren, aan dien togt heeft deelgenomen. 't Getal zijner strijdmakkers, welke nog in leven zijn, zal voorzeker klein wezen. Deze man, welke zijn 95ste jaar is ingetreden, weet nog zeer goed geschiedkundige bijzonderheden uit dat tijdperk en de aardrijkskundige toestand van de landen en steden, toen door hem bezocht, te verhalen.

* **17 Oct.** Eene arme weduwe uit de gemeente Beilen begaf zich gisteren naar het Oranje-Kanaal in mannen kleederen om te werken. Zij kwam daar bij w[illegible] bekende mannen aan het werk, doch deze herkenden haar niet, tot dat zij door een jongen bekend gemaakt werd, alstoen herkenden zij *L. H.* terstond.

* **Peize, 19 Oct.** Als een staaltje, waaraan sommigen geld verdienen, kan het navolgende strekken. Een Israeliet uit Groningen heeft hier een schaap gekocht, 't welk voor eenige dagen was verdronken, voor een daalder; men denkt dat dit te Groningen voor gezond schaapvleesch zal worden verkocht.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

18 *Oct. C. B.*, timmerman te *Assen*, wegens laster veroordeeld tot zes weken gevangenisstraf en *f* 25-„ boete.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur!

Naar men verneemt, is de onderwijzer *L. Huizing* alhier voornemens, om te bedanken, wanneer zijn zoon *J. Huizing, zonder vergelijkend examen*, in zijne plaats kon treden. Er is eene lijst of adres ter teekening aan de ingezetenen aangeboden, waarbij zij hun wensch te kennen geven, dat *J. Huizing* zijn vader zonder zoodanig examen, moge vervangen.

Het vergelijkend examen moet, zoolang de bestaande wet niet veranderd is, regel blijven; de ingezetenen hebben daarbij groot belang, ten einde verzekerd te zijn van, in bestaande omstandigheden, den bekwaamsten onderwijzer te bekomen. Ook de andere onderwijzers worden altijd door ontheffing van een vergelijkend examen min of meer in hunne regten bekort; de wet heeft eenmaal de vervulling der onderwijzers-plaatsen van een vergelijkend examen afhankelijk gemaakt. Zij schaffen zich met veel moeite en opoffering de noodige kundigheden aan, om zoo mogelijk bij dergelijk examen den voorrang te bekomen, en nu wordt hun de mededinging door de ontheffing van het vergelijkend examen benomen.

Op de bewuste lijst komen personen voor, die niet lezen en schrijven kunnen, het zetten van hunne naamteekening misschien uitgezonderd, hoe kunnen deze beoordeelen of *J. Huizing* bekwaam genoeg is? andere onderteekenaars hebben geene kinderen, en hebben er dus geen belang bij, wie onderwijzer wordt.

En is *J. Huizing* bijzonder bekwaam of bijzonder geschikt? Is hij veel op andere plaatsen in aanmerking gekomen?

Wij hopen, ook met het oog op regt en billijkheid, dat al wie in dezen iets te zeggen heeft, meer zal letten op het wezenlijk belang van het opkomend geslacht dan op het belang van bijzondere personen.

Gaarne hadden wij bovenstaande regels in UEdes. blad opgenomen.

Gieterveen, 18 Oct. 1854. X.

't Kan verkeeren!

Niets is onbestendiger, dan de onbestendigheid zelve. Coevorden moet dit op den ouden dag maar al te zeer ondervinden. Achteruitgang, slooping, vernietiging ziet men in alles. De kazerne aan de Bentheimerpoort wordt afgebroken; 't oude gevangenhuis is op afbraak verkocht; waar vroeger burgerwoningen stonden, vindt men thans eene ledige plaats. Huizen en kamers staan òf ledig, òf worden voor de helft van vroegeren prijs verhuurd. Kom slechts bij avond in de stad, de verlichting zal u onwillekeurig zeggen: *hier is achteruitgang*. En wat is de oorzaak van dit alles? 't Vertrek van 't garnizoen. Had Coevorden andere bronnen van bestaan, 't zij door handel, landbouw, fabrijkwezen, de inwoners zouden geene reden hebben tot klagen; maar 't een zoowel als 't ander ontbreekt. 't Kan dus niet anders, of vele menschen uit de arbeidende klasse en kleine neringdoenden moeten Coevorden verlaten. 't Is treurig; maar de Hooge Regering heeft het zoo goedgevonden, en thans zijn alle klaagliederen te laat. — De hoop op een Kanaal heeft een tijdlang nog al leven verspreid en stellige loisverbetering beloofd; maar ook die hoop behoort alweer onder de vrome wenschen. 't Gaat zoo in de wereld, ziet het maar met hulpbehoevende menschen; ze hebben beklagers genoeg, maar helpers — ach! een ieder houdt zoo gaarne de handen in den zak, zucht, haalt veel beteekenend de schouders op, en — gaat zijns weegs.

Gebrek aan ondermeesters.

Sedert lang klaagt men over gebrek aan ondermeesters. Is dit personeel werkelijk te schaarsch? We willen 't eens van nabij beschouwen. In bijna alle hoofdscholen is ten minste één, in sommige twee, drie ondermeesters met de noodige kweekelingen. Iedere bijschool heeft ook een ondermeester. Allen wenschen eenmaal zelfstandige leden van de maatschappij te zijn. Ze wenschen ook hoofdonderwijzers te worden. Kan dit? We twijfelen er aan. Globaal genomen, mag men veilig aannemen, dat er twee ondermeesters zijn tegen één hoofdonderwijzer. De helft moet dus òf op eene bijschool in bekrompene omstandigheden 't leven eindigen, òf ze moeten een' ander' stand kiezen. Vraagt men ons: zijn er dan te veel ondermeesters? Volgaarne geven we een ontkennend antwoord. Hoe meer personeel, hoe beter onderwijs. Maar de ondermeesters moesten op zekere jaren meer als zelfstandige menschen beschouwd worden. En wat zijn de meesten? Een speelpop van een ander. Niet zelden zal de hoofdonderwijzer, die in rang gelijk staat met zijn' ondermeester, 't oor naauwelijks leenen naar een voorslag van dezen. Over 't salaris zwijgen we; dit kan den armen bloed, indien hij druk solliciteert, dat hij trouwens verpligt is te doen, wel in reiskosten op. Hoort men nu nog de vele klagten, die de meeste ondermeesters eenparig aanheffen, 't zij door huisselijke of plaatselijke omstandigheden veroorzaakt, dan moet men niet zeggen: *ik ben al ondermeester*, maar veel liever: *ik ben nog maar ondermeester*. Zoolang er niet van overheidswege gezorgd wordt, dat ook de ondermeesters beter bezoldigd worden, en dat 't vooruitzigt bekoorlijker is, raden we 't geene ouders aan, hunne kinderen tot 't vak van onderwijs op te leiden. Kiezen ze een' ander' stand, ze plaatsen zich, *waar* en *wanneer* ze willen. Met vlijt en overleg, hebben zij hun brood. Zijn ze ondermeesters, ze loopen soms jaren achtereen te zuchten, te morren. De lust tot studie verflaauwt meer en meer. De hoofd-onderwijzer bekommert zich niet om zijn' ondermeester; als hij zijn' pligt maar getrouw volbrengt, dan is hij een' beste, brave, goede jongen; 't is jammer, dat hij langer zoo blijft loopen; maar helpen? — ach! .... Veel zouden we er nog kunnen bijvoegen; doch voor ditmaal genoeg. Beschuldigt men ons van overdrijving, we willen het, des verlangende, met daadzaken bewijzen.

X[2]

ADVERTENTIEN.

Getrouwd den 19 October 1854.

ARNOLDUS TIEKS KOENING,
van *Wildervank*

EN

TITIA MARTHA UNIKEN,
van het *Stads Nieuwe Kanaal.*

Bellingwolde, 13 October 1854.

Heden beviel van eene Dochter J. ten OEVER—Buzeman.

Heden overleed alhier mijne geliefde Echtgenoote CATHARINA JOHANNA DASSEN, in den ouderdom van bijna 66 jaren.

Meppel, 14 Oct. 1854.

J. MEURSINGE.

Men verlangt ten spoedigsten eene

BEKWAME

KEUKENMEID EN WERKMEID,

welke goed NAAIJEN kan. Die geene *bewijzen van goed gedrag* kunnen overleggen, zullen in geene aanmerking komen.

Brieven franco onder letter R aan den Boekh. J. J. MEINSMA Oz. te *Hoogeveen*, bij wien tevens een *flinke* **LOOPJONGEN** kan geplaatst worden.

Ten overstaan van Mr. A. HOMAN, Notaris te *Vries*, zullen, op **ZATURDAG den 28 October 1854, des voordemiddags te 10 uur** te beginnen, te *Tijnaarloo*, gemeente *Vries*, ten huize van EITE VEENDIJK,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

Eene **BOERENBEHUIZINGE**, bijbehoorende **HOFGROND**, onderscheidene Perceelen **BOUW-, HOOI- en WEIDELANDEN**, alles staande en gelegen te *Tijnaarlo* voormeld, en **WAARDEEL** in de ONVERDEELD geblevene MARKTE aldaar, alsmede

DIVERSE PERCEELEN

HEIDE, GROEN en VEEN, onder *Tijnaarlo*, voor een zeer groot gedeelte gelegen in de nabijheid van het aan te leggen Kanaal van *Assen* naar *Groningen*, toebehoorende aan ALBERT KREMER te *Grollo* en CONS.

A. HOMAN.

Ten overstaan van Mr. C. DE RANITZ, Notaris te Groningen, zullen, ten verzoeke van zijnen PRINCIPAAL, op nader te bepalen tijd, ten huize van de Wedw. M. J. JUURSEMA, te Leek,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

I. 3 B., 86 R., 80 El. **LAND**, gelegen onder Ter Heijl, gemeente Roden.

II. 1 B., 35 R., 10 El. **LAND**, gelegen als voren.

III. 4 B., 17 R., 50 El. **LAND, BOSCH** en **HEIDE**, gelegen als voren.

IV. Eene **ARBEIDERSWONING**, met **ERF, TUIN, LAND** en **HEIDE**, te zamen groot 1 B., 99 R., 60 El., staande en gelegen aan het Kaapdiep te Leek.

V. De EIGENDOM van 5 B., 35 R., 20 El. ONBEHUISDE **LANDERIJEN, VELD-** en **VEENGRONDEN**, gelegen te Zevenhuizen, in gebruik bij A. P. MACHIEL en Vrouw, voor eene jaarlijksche huur van *f* 40—00.

VI. De EIGENDOM van 1 B., 15 R., 40 El. BEHUISDE **LANDERIJEN** en **GROND**, gelegen Zuidzijde van de Haspelwijk, te Zevenhuizen, in gebruik bij K. B. HOFSTEE, voor eene jaarlijksche huur van *f* 24—00.

Mr. C. de RANITZ, Notaris.

Ten overstaan van Mr. C. DE RANITZ, Notaris te Groningen, zullen, ten verzoeke van zijne PRINCIPALEN, op nader te bepalen tijd, ten huize van de Weduw. M. J. JUURSEMA, te Leek,

PUBLIEK WORDEN VERKOCHT:

I. EENE STEEN- EN

PANNENBAKKERIJ,

met de daarbij behoorende **LOODSEN** en verdere **GEBOUWEN**, benevens **LANDERIJEN** en **GRONDEN**, te zamen groot 11 B., 08 R., 80 El., staande en gelegen onder Ter Heijl, onder Rhoden.

II. 2 B., 33 R., 70 Ellen **LAND**, gelegen als voren, ten Zuiden de Tautenburgerlaan.

III. 3 B., 24 R., 80 El. **LAND, BOSCH** en **HEIDE**, gelegen als voren, ten Noorden de Tautenburgerlaan.

IV. 3 B., 48 R., **LAND, BOSCH** en **HEIDE**, gelegen als voren, aan den Weg van de Leek naar Rhoden, ten Noorden van perc. 3.

V. 3 B., 72 R., 70 El. **HEIDE** en **BOSCH**, gelegen ten Noorden perc. 4.

VI. 3 B., 24 R. **HEIDE** en **BOSCH**, gelegen ten Noorden perc. 5.

VII. 5 B., 07 R., 10 El. **HEIDE** en **BOSCH**, gelegen ten Noorden perc. 6.

VIII. 4 B., 83 R., 30 El. **HEIDE** en **BOSCH**, gelegen ten Noorden perc. 7.

IX. 4 B., 17 R., 60 El. **HEIDE** en **BOSCH**, gelegen ten Noorden perc. 8.

Mr. C. de RANITZ, Notaris.

BIJ G. T. N. SURINGAR TE LEEUWARDEN
en verder bij meest alle boekhandelaren in het rijk:

BLIKKEN
IN
HET LEVEN DER NATUUR.

I.

WAAR BLIJVEN DE DINGEN?

20 cents.

Op dit kleine geschrift zullen er alvast nog **vijf** van gelijken omvang en gelijke strekking volgen, die te zamen genomen een boekdeeltje vormen, hetwelk, bij vooruitbestelling, in zijn geheel niet meer dan **90 cents** zal kosten.

Wie de zes stukjes, 't zij in eens 't zij telkens bij de uitgave, tegen dien prijs wenscht te ontvangen, gelieve zulks vóór de verschijning van het **vierde stukje** op te geven aan zijnen Boekverkooper.

Afzonderlijke nommers, gelijk dit, zullen voor den prijs van **20 cents** verkrijgbaar zijn.

Van den bijval, die deze eenvoudige en onkostbare onderneming op het gebied onzer volkslitteratuur zal ondervinden, zal het afhangen of de uitgever hiermede verder zal voortgaan.

Om daartoe te kunnen besluiten, beveelt hij haar vriendelijk aan in de bescherming en medewerking van allen, die aan de verspreiding van nuttige natuurkennis, ook onder de minder geoefende standen der maatschappij, kunnen en willen bevorderlijk zijn.

BURGERLIJKE STAND.

Assen, 13—20 Oct. Geene aangiften gedaan.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 20 Oct.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* 00.00
„ N. Oml.	70	„	„ 12.60
dito.	72	„	„ 13.20
„ „ Old.	70	„	„ 12.40
„ „ „	72	„	„ 13.00
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 9.30
„ „ „	68	„	„ 9.70
„ „ „	70	„	„ 10.10
Haver, N. dikke	40	„	„ 4.20
„ „	48	„	„ 5.00
„ Voer	36	„	„ 3.60
„ „	40	„	„ 4.00
„ Zwarte	36	„	„ 3.60
„ „	40	„	„ 4.00
Garst, N. wint.	54	„	„ 6.45
„ „ „	56	„	„ 6.80
„ „ zomer	58	„	„ 0.00
„ „ knob.	60	„	„ 0.00

Boekweit, zand	65	N.pd.	*f* 7.20
„ „	67	„ „	7.60
„ veen	64	„ „	6.90
„ „	66	„ „	7.20
Paardeboonen..	*f* 6.75	à	8.10
Groene Erwten.	„ 10.00	à	11.00
Graauwe „	„ 10.00	à	11.00
Koolzaad ...	*f* 12.30	à	14.25
Gort, grove .	„ 10.50	à	11.25
Gort, parel ,	„ 14.50	à	16.00
Olie, raap per vat	45.00	à	00.00
Raapkoeken.....		à	00.00
Lijnkoeken ...	00.00	à	00.00
Boter 1/4 ton...	00.00	à	00.00
Boter 1/8 „		à	00.00

De aanvoer was heden zeer gering. — Voor N. Tarwe is in de beste soorten nog al weder een avans van 20 cent meer besteed. — Rogge prijshoudend. — Boekweit en Garst 25 a 35 cent hooger. — Dikke Haver als voren. — Voer en Zwarte 10 a 15 cent lager traag opgeruimd. — Overigens in een doen.

ASSEN, 19 Oct. Rogge *f* 10,25, *f* 10,10, *f* 9,90. Boekweit *f* 7,50, 7,25, *f* 7.00. Boter 85 a 00 ct. het N. ₰. Aardappelen *f* 2,00, *f* 1,75, *f* 1,50. Prijs van het Roggebrood *f* 0,72 de 6 N. ₰.

HOOGEVEEN, 17 Oct. Rogge *f* 8,80. Boekweit *f* 6,75. Haver *f* 3,82[5]; Honig per pond *f* „00; Boter het N. pd. *f* 0,80, Zetting *f* 0,64.

COEVORDEN, 16 Oct. Rogge *f* 8,75. Boekweit *f* 7,50. Boter p. N. ₰ 80 ct. Zetting *f* 0,00.

MEPPEL, 19 Oct. Rogge *f* 9,25 a *f* 9,75. Boekweit *f* 7,00 a *f* 7,40 Boter 1[1]/2 N. pd. *f* 1,45 a *f* 1,60. Boter per 1/8 vat *f* 19,00 a *f* 20,50.

AMSTERDAM, 18 Oct. TARWE en ROGGE tot op nieuw verhoogde koersen met goeden handel. Tarwe: 127 ₰ nieuwe bonte Poolsche *f* 455, 460; 128 ₰ oude bonte dito *f* 460; 135 ₰ Mecklenburger *f* 455; 130 ₰ dito *f* 448, 452; 125 ₰ Holsteinsche *f* 430; 126, 127 ₰ oude dito *f* 420, 425; 130 ₰ Pommer *f* 442; 125 ₰ Holst. *f* 400; 126 ₰ nieuwe Groninger *f* 405 aan de Zaan; 127 ₰ dito *f* 410 aan de Zaan. Rogge: 122 ₰ Pruissische *f* 321; 119 ₰ dito *f* 314; 125 ₰ Pommer *f* 335; 120 ₰ nieuwe Ierlandsche *f* 306; 120 ₰ oude Petersburger *f* 310; 119, 120 ₰ nieuwe Archangel *f* 301, 305; 121 ₰ dito *f* 312; 119 ₰ dito *f* 300; 118 ₰ dito *f* 300 aan de Zaan. — GARST hooger; 110 ₰ Rostocker *f* 220; 113, 118 ₰ Deensche *f* 230, 248; 101 ₰ Vriesche Winter *f* 200; 114 ₰ Deensche *f* 231; 112 ₰ dito *f* 230. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT als voren; 120, 121, 122 ₰ Holst. *f* 242, 245, 248. — ERWTEN waren gezocht en hetgeen tot vorige prijzen ter veil was, werd opgeruimd; Holsteinsche Witte bij partij *f* 10. — KOOLZAAD £ 1/2 hooger; in veiling: Holsteinsch *f* 398, 403, 407; op 9 v. Olie dadelijk £ 76, in Oct. en Nov. £ 76 1/2, April £ 75 1/2. — LIJNZAAD prijshoudend; 103/4 ₰ Archangel *f* 335. — RAAPOLIE op het laatst der markt iets flaauwer; op 6w. *f* 47 1/2; Vliegend *f* 46, 45 3/4; 1o. Nov. *f* 45 5/8, 1/4; Dec. *f* 45, 44 3/4; Mei *f* 48 1/2. — LIJNOLIE dadelijk iets hooger, op 6w. *f* 42; Vlieg. *f* 40 3/4; 1o. Nov. en Voorjaar *f* 40. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 45 3/4; Vliegend *f* 44 1/2. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 80 a 85. — LIJNKOEKEN per 104 stuks *f* 11 1/2 a 14 1/2. — MOUTWIJN *f* 24 3/4 per vat contant vrij wat gekocht. — JENEVER 100 % Amst. proef *f* 29 3/4 a 30 1/2 per vat contant.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten, gedurende de eerste helft der maand Oct., hebben bedragen per mudde: *Assen*, Rogge *f* 8,50. Boekweit *f* 6,62[5]. *Coevorden*, Rogge *f* 8.25. Boekweit *f* 7.25. *Hoogeveen*, Rogge *f* 8,55. Boekweit *f* 7.30. *Meppel*, Rogge *f* 8,81[5]. Boekweit *f* 7,33[5]. De zetting van de 6 Ned. ₰ roggebrood is laatstelijk bepaald: *Hoogeveen* 64 cent.

Assen, 20 Oct. 1854.

224STE STAATS-LOTERIJ. VIJFDE KLASSE.

6e Lijst. Nos. 1701 en 10679 ieder *f* 1000. Nos. 642 en 11545 ieder *f* 400. Nos. 5235, 6475 en 12471 ieder *f* 200. — 7e Lijst. No. 14494 *f* 1500. No. 13186 *f* 1000. Nos. 5626 en 5736 ieder *f* 400. — 8e Lijst. Nos. 12688 en 17941 ieder *f* 400. Nos. 6780 en 9669 ieder *f* 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 19 Oct. 1854.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2 1/2	pct.	59 1/4
„ „	3	„	70 1/4
„ „	4	„	89 3/8
Amort. Synd.	3 1/2	„	87
Handelm.	4 1/2	„	122
O. I. Leening	4	„	
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4 1/2	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	98 1/2
Dito 1828/29	5	„	99 3/8
Cert. 1831/33	5	„	
Dito 1840	4	„	73
Dito Stieglitz	4	„	72
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	5	„	

			GEBLEVEN.
Polen, Oblig.	4	pct.	
Spanje. Oblig.	1	„	18
Obligatiën	3	„	37 3/4
Binnenl.	3	„	33 [illegible]/16
Amortisable			4 [illegible]
Bewijz. Coup.			5 1/16
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	
„ „	4	„	
„ Metal.	5	„	66 13/16
„ „ N.	5	„	75 9/16
„ „	2 1/2	„	33 [illegible]
Belgie, Cert.	2 1/2	„	
Rothschild	2 1/2	„	48 1/4
Portug., Oblig.	3	„	35 1/8
„	4		
Amerika Bank-Act.			3 [illegible]/16

Gedrukt bij **GRATAMA**, te Assen

BIJVOEGSEL, behoorende bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 21 Oct. No. 84.

DE VERTELLER ENZ.

HET STILLE HUIS.

Barbara was vroeger te huis gekomen dan gewoonlijk, en had zich dadelijk naar haar zolderkamertje begeven, zonder, gelijk zij gewoon was, eerst te zien of hare moeder ook iets noodig had. De volmaakte afzondering, waarin zij zich bevond, en die haar nooit zoo zwaar was gevallen als thans, nu zij het troostend bijzijn van Rudolf miste, maakte, dat zij nog angstiger dan anders, alle gemeenschap met menschen ontvlood. In haar kamertje gekomen, wierp zij zich op haar armzalig leger en barstte in bittere tranen los. Plotseling hoorde zij in de kamer harer moeder haren naam noemen, en luisterende vernam zij, dat een man met hare moeder sprak. Wat zij hoorde deed hare wangen van afschuw en verontwaardiging gloeijen. De spreker stelde niets minder voor, dan haar van hare moeder te koopen, die, na eenigen schijnbaren tegenstand, zich voor eene aanzienlijke som verbond, hem niet in zijne onderneming te dwarsboomen.

Ontsteld verliet zij de legerstede, van waar zij met kloppenden angst dit gesprek had aangehoord. Nu berouwde het haar bitter, dat zij te beschroomd geweest was, om Rudolf van de vervolgingen kennis te geven, waaraan zij reeds toen was blootgesteld geweest. Radeloos bleef zij nevens haar bed staan en zag te vergeefs naar hulp en bijstand uit. Zij waagde het niet een stap te doen of zich te bewegen, uit vrees, den spreker daardoor hare tegenwoordigheid te verraden en zoodoende de uitvoering van het schandelijk plan te bespoedigen. Na een half uur in doodsangst verkeerd te hebben, hoorde zij eindelijk, dat de vreemdeling het huis verliet. Zachtkens sloop zij naar het venster en tuurde van achter het gordijn naar buiten, doch oogenblikkelijk trok zij zich verschrikt terug, want de gedaante, die het bosch inging, keerde zich plotseling om en wierp een doorvorschenden blik op het huis. In de flaauwe avondschemering meende zij dezelfde gedaante herkend te hebben, die haar reeds zoo dikwijls was nageslopen.

Wat moest zij doen? Van waar zou zij hulp inroepen? Zou zij naar de fabriek gaan, en bij den opziger bescherming zoeken? Maar kon zij dan niet onderweg den man in handen vallen, dien zij juist wilde ontvlugten? Zou zij Rudolf's hulp inroepen? Wie verzekerde haar, dat de verschrikkelijke gebeurtenis niet vroeger zou plaats grijpen, dan zij hare vrienden er kennis van kon geven? En hoe, langs welken weg zou zij, de van allen verlatene, hem er van verwittigen?

In deze gedachten verzonken, was zij met rassche schreden eenige malen hare kamer op- en neêrgegaan, toen de krijschende stem harer moeder een eind maakte aan hare overpeinzingen. Zij ging ijlings naar beneden, waar de oude in een ouden leuninstoel zat; eene flesch, die zij herhaalde malen aansprak, stond voor haar. Hare oogen vonkelden.

„Nu, kind, daar zijt ge reeds, en ik verwachtte u nog steeds," riep de oude vrouw met eene schelle stem.

„Zijt ge reeds lang boven, meisje? he!"

Barbara zag zwijgend voor zich heen, en wist niet, wat zij de oude zou antwoorden.

„Nu, nu, liefje, 't komt er niet op aan, als ge boven waart. Ge hebt toch wel gehoord wie bij ons was? he?" vervolgde zij met geveinsde vriendelijkheid. „Nieuwgierigheid is dikwijls een goed ding. En als ge geluisterd hebt, des te beter .... dat spaart me de moeite 't te verhalen.... Ja, liefje, 't is nu uit met onze ellende, en, gelijk ge altijd gewenscht hebt, door u is er een eind aan gekomen. Ja, ja, kijk me maar aan. We zijn rijk en zullen nog rijker worden, als ge van uw geluk partij weet te trekken."

„Moeder," zei Barbara zacht, maar op ernstigen toon, „wat praat gij toch? Waar zou ons geluk van daan komen? Gij droomt weêr, en de oorzaak van die dwaze droomen ligt hier."

Met deze woorden wilde zij de flesch wegnemen.

„Raak 'm niet aan, kind! Dat is mijn troost op mijn ouden dag. Ik heb 't wel aan u verdiend..... heb u bezorgd...., goed bezorgd .... ge wordt een rijk, voornaam meisje .... krijgt mooije zijden kleeren en geld, veel geld.... Niet waar, dat zal een leventje zijn?"

Verschrikt stond Barbara voor de halfbeschonkene, snapachtige vrouw, over wier gelaat zich eene afschuwelijke uitdrukking van vrolijkheid verspreidde.

„Moeder!" riep zij eindelijk, is er iets waars in hetgeen gij zegt?"

„Wel zeker, kind, wel zeker," schreeuwde de oude, „veel waars, gulden waarheid. Juich! 't is uit met onz' ellende, en gij raakt uwe moeder kwijt, die gij toch nooit lijden mogt.... nooit lijden mogt. Uwe arme goede moeder, voegde zij er snikkend bij, „die niets naar uw zin kon doen, zelfs niet als zij wat vreugde in een glaasje zocht. Maar dat is nu voorbij en wij zijn weer goede vrienden.... Niet waar, liefje? Kom naast me zitten en drink wat. Gij hebt wel een hartversterking noodig! 't Is koud en guur. En van avond .... ja, van avond .... is .... de bruiloft...."

Door de invloed van den drank overmeesterd zonk de oude achterover in haar stoel, en snorkte weldra dat de vensters er van dreunden. Barbara stond nog steeds als zinneloos in het kamertje. Zij wilde het niet gelooven en in het eerst alles voor eene droom houden. Doch de slapende vrouw en de herinnering aan datgene, wat zij voor eenige oogenblikken in haar kamertje gehoord had, overtuigden haar maar al te zeer van de vreesselijke waarheid. En geene hulp, geen uitkomst, waar heen zij haar blik ook wendde! In bange vertwijfeling ging zij weder naar haar zolderkamertje. Verkocht en verraden als zij was, kon zij niet gemakkelijk ontvlugten. Maar zij had besloten liever te sterven dan zich vrijwillig over te geven.

Haastig schoof zij al het huisraad voor de deur en verwachtte toen in doodsangst wat verder gebeuren zou. Eenige uren was zij in dezen toestand verbleven, toen zij eindelijk, de klok der fabriek had juist elf geslagen, voetstappen op den trap vernam. Men klopte. Zij antwoordde niet. Ademloos en zonder zich te bewegen trok zij zich in den uitersten hoek van het vertrekje terug.

„Barbara! zei een mannelijke stem, maak open. Uw moeder zendt mij tot u!"

Barbara zweeg.

„Barbara!" riep men nogmaals, „doe open of ik trap de deur in! Vervloekt meisje! Gij zult de mijne zijn of gij zijt des doods! Terg mij niet langer of..."

Ademloos bleef het meisje op hare plaats staan. De deur werd opengeslagen, en over het huisraad stormde een man in de kamer, die oogenblikkelijk naar het meisje begon te zoeken. Hij vond haar weldra. Luidkeels schreeuwde zij om hulp; maar tegelijkertijd lieten zich voetstappen hooren, en half bewusteloos meende Barbara Rudolf's stem te hooren roepen: „Barbara, ik kom!" De rooser liet haar los en trad den nieuw aangekomene tegemoet. Eene korte strijd volgde, die met een zóó luiden kreet eindigde, dat zelfs de oude er door uit haren roes werd gewekt.

Hoestend en in de bevende handen een brandende lantaarn houdende, kwam zij naar boven en liet van schrik het licht vallen. De man, die haar dien avond zooveel geld gegeven had, lag dáár gewond en levenloos, terwijl Rudolf alles in het werk stelde, om de bewustelooze Barbara in het leven terug te roepen.

„Vervloekt wijf!" riep Rudolf, nog verhit door den strijd, „ziedaar de gevolgen uwer boosheid!"

Hij wierp een blik op zijn verslagene tegenpartij en bleef verstomd staan. Doodsbleek bukte hij zich, nam de lantaarn, die de oude had laten vallen, hield die digt bij den doode, liet hem ijlings vallen en ijlde met den uitroep: „Genadige God, mijn vader!" de kamer en het huis uit.

FORTUIN GEMAAKT DOOR ADVERTEREN.

Men heeft een uittreksel gemaakt van een klein geschrift, getiteld: „De Kunst om Geld te maken," hetwelk door verschillende gewesten, door middel der pers circuleert, aanwijzende de gemakkelijkheid, om door slechts aanhoudend te adverteren, groote kapitalen te verwerven. Door zekere bekwame personen, die alles in de wereld op het spel durven zetten, zijn er ontwijfelbaar door dat stelsel reeds groote sommen verworven, verwerft men er nog en zal men ze verwerven; maar te vooronderstellen, dat de menschen algemeen op die wijze schatten moeten vergaderen, is even ongerijmd, als zich te verbeelden, dat al de armen van Londen er voor vatbaar zouden zijn, om tot de waardigheid en den rijkdom van een Alderman of Lord Mayor van Londen op te klimmen, alleen door „Young Man's Best Companion" te lezen. Geld is niet zoo spoedig verkregen, als de schrijver van bovenstaand artikel het volk wel zou doen vooronderstellen, indien dit zoo ware, behoefden er maar weinig arm te blijven.

Maar ter zake: „Fortuin gemaakt door adverteren."

Ongetwijfeld is Holloway de grootste adverteerder onzer eeuw, die jaarlijks de enorme som van dertig duizend ponden sterling aan advertentiën alleen besteedt; zijn naam is niet alleen te vinden in bijna elk nieuwsblad of tijdschrift in de Britsche eilanden, maar, alsof dit land daartoe te klein ware, strekt hij dit uit over gansch Indie, terwijl hij zijne agenten heeft in de verschillende deelen der opper-, midden- en beneden gewesten van dit onmetelijke land, waar hij zijne medicijnen in de Hindoo, Oordoo, Goozratee en andere inlandsche talen annonceert, zoodat het publiek in Indie de pillen kan gebruiken en zijn zalf kan aanwenden, overeenkomstig de algemeene voorschriften, even als een Londenaar kan doen binnen den klank der Bow Bells.

Wij vinden hem weder te Hong Kong en Canton, waar hij zijne medicijnen door middel eener Chineesche vertaling aan de bewoners van het Hemelsche rijk bekend maakt. Wij volgen hem van daar tot de Philippijnsche eilanden, alwaar hij zijne toebereidingen in de inlandsche talen doet circuleren. Te Singapore heeft hij een groot dépôt: zijne agenten aldaar voorzien al de eilanden in de Indische zeeën; ook in Java heeft hij dépôts voor den verkoop zijner wereldberoemde zalf en pillen, te Batavia, Samareng, Soerabaija en Passoerowan. Zijne advertentiën worden in de meeste bladen te Sydney, Goulburn, Hobart Town, Launcaston, Adelaide, Port Philip, Perth, te Auckland, N.Z., en inderdaad in bijna elke plaats van dat uitgestrektste deel des Britschen rijks aangetroffen.

Wij vinden zijne pillen en zalf, naar huis keerende, te Valparaiso, Lima, Callao en andere havens aan de Stille Zuidzee. Kaap Hoorn voorbij varende, volgen wij hem in de Atlantische Oceaan, Monte Video, Buenos Ayros, Santo, Rio de Janeiro, Bahia en Pernambuco, Venezuela, Nieuw-Granada, Panama, de overige Republieken van Zuid-Amerika en Mexico, waar hij adverteert in de Portugeesche en Spaansche talen. In de couranten van Paramaribo en Curaçao vindt men ook zijne medicijnen in 't Nederduitsch bekend gemaakt.

In al de Britsche en Spaansche West-Indische eilanden, zoowel als in Opper en Beneden Canada en de aangrenzende gewesten van Nieuw Schotland en Nieuw Brunswijk zijn zijne medicijnen even gemeenzaam bekend, en door elken droogist verkocht, als te huis. Holloway heeft een huis opgerigt te New-York, van waar hij zijne medicijnen naar alle deelen der Vereenigde Staten verzendt. Men leest ook daar zijne advertentiën in meer dan duizend nieuwsbladen, niet alleen in 't Engelsch, maar ook in 't Hoog en Nederduitsch, Deensch, Fransch, Spaansch en andere talen.

In de Middellandsche zee vinden wij ze te koop te Malta, Corfu, Athene en Alexandrie, behalve nog te Tunis en andere Barbarijsche Staten.

Iemand, de moeite nemende, om het „Journal" en de „Courier" van Konstantinopel in te zien, zal in deze, zoowel als in de Turksche, Grieksche en Armeniaansche bladen vinden, dat de Holloway's medicijnen geregeld geadverteerd en door het geheele Turksche rijk verkocht worden.

Zelfs in Rusland, waar de wetten den invoer van patent-medicijnen verbieden, heeft Holloway bijzondere vergunning bekomen, om zijne pillen en zalf te doen verkoopen in alle deelen van dit uitgebreid Keizerrijk.

Afrika is zelfs door dezen onvermoeiden man, die een agent heeft aan de rivier Gambia, niet vergeten; ook te Sierra Leona, de pestplek der wereld, maken de inwoners dagelijks gebruik van de zalf en pillen van Holloway. Wij kunnen onze lezers dus toonen, dat Holloway rondom den ganschen aardbol is gegaan, beginnende met Indie en eindigende, zoo als wij doen, met de Kaap de Goede Hoop, waar zijne medicijnen in de Nederduitsche en Engelsche talen geadverteerd worden. Sprekende van Nederduitsch: wij hebben vernomen, dat hij groote verzendingen naar Holland doet, en men vindt bijna geen blad en tijdschrift in dat Koningrijk of men leest er zijne advertentie. Holloway verzendt zijne genees- en heelmiddelen met het beste gevolg naar Frankrijk, Duitschland, de verschillende Staten van Italie, als ook Spanje en Portugal en in de dag- en weekbladen dezer landen leest elk ingeboorling zijne bekendmakingen en voorschriften in zijne eigene moedertaal.

We hebben ons eenigermate moeite gegeven, om al deze daadzaken bijeen te zamelen, omdat wij vreesden, dat het aangehaalde artikel „De kunst om geld te maken," geschikt zoude zijn, om het volk hunne middelen te doen verteeren, in de hoop, (zoo als de schrijver zegt) om voor de moeite honderd duizend ponden in zes jaren vergaderd te zien, door een man als Holloway, die in zijn soort inderdaad een Napoleon is, als een gemakkelijk te volgen voorbeeld voor te stellen.

Menigeen moge de middelen hebben, maar hebben zij de noodige kennis, bekwaamheid, energie, oordeel en voorzigtigheid er toe? Als men eene dezer vereischten mist, is een totaal verlies zeker. Holloway is een man, die berekend is tot elke onderneming, welke ligchaams- en zielsinspanning vordert. Groot fortuin heeft hij door zijn arbeid gemaakt en zijn vermogen vermeerdert elken dag, maar ook welke inspanning, welke moeite, wat geduld, welke opofferingen heeft het hem gekost, welk talent heeft er toe behoort, om het zooverre te brengen?

Het is natuurlijk niet in ons belang, om het publiek het adverteren af te raden; maar als wakers voor hunne belangen, achten wij het onze dure pligt, eene vuurbaak te zetten, waar wij gevaarlijke klippen meenen te zien, ten einde vroeger of later schipbreuk en verlies te voorkomen, die in zulke waters den niet ondervindingrijken ligtelijk beloopen.

De redacteur van de „Edinburg Review" berigtte in een omtrent drie jaren geleden uitgegeven nommer, dat hij het als een, aan de nakomelingschap gemaakt, schoon legaat beschouwde, door haar de vrucht van kennis en bekwaamheid door de tegenwoordige groote adverteerders vereischt, na te laten.

Ten dien tijde heeft Holloway zijn adverteren sterk voortgezet, en indien deze aanmerkingen, gevoegd bij de zijne tot een volgend geslacht mogten komen, dan zal het erkend worden, tot wat uitgestrektheid het onderwerp van dit artikel bekwaam was, om zijne inzigten uit te voeren, gepaard met de daaraan verbondene kosten, om de deugdelijkheid zijner medicijnen aan bijna geheel de wereld bekend te maken. — *Pictorial Times*, een Londensch weekblad.

DE SPIN.

„Foei eene spin!" hoort men de menschen dikwijls uitroepen, wanneer zij hunnen afkeer en hunne walging van dit dier willen uitdrukken. Zoo heeft dan de kleine, arme en onschuldige spin als het ware de plaats van boozen geest ingenomen, die wel eens op gelijke wijze begroet werd. Hierdoor doet men evenwel der spin openbaar onregt aan, en het is vooral het schoone geslacht dat zich het meest aan haar bezondigt, als zijnde dit doorgaans hare bitterste vijandin. Wie anders dan de spin heeft aan de vrouwen het kousen breijen, haken en knoopen geleerd? Wie anders dan zij den visscher en touwslager het vervaardigen van netten en lijnen gewezen? Zelfs de timmerman, die de daksparren met latten aan elkander spijkert, schijnt bij haar in de leer te zijn geweest.

Men telt tegenwoordig meer dan duizend soorten van spinnen. Zouden er onder de 1000 millioenen menschen, die deze aarde bewonen, wel duizend legerkorpsen zijn, wier soldaten door grootte, houding, kleur, kleeding en uitrusting zich even zoo bepaald van elkander onderscheiden als de spinnen? Immers men kan deze in tegenoverstelling van elkander straat- en zee-roovers, lucht-roovers, of ook wel lucht-visschers noemen, die alle wegen, plaatselijke gesteldheden en sluipgangen, waar rijken buit te halen is, naauwkeurig kennen. Op zonnige plaatsen en stille hoeken, tusschen vensters, deuren en in togtgaten spint en breidt zij haar fijn, kunstig, bijna onzigtbaar net uit, hetwelk naar de regelen der volmaakste bouwkunst vervaardigd is. De spin draagt al haar gereedschap, haar spinnewiel zoowel als haar spingaren, met zich om. Elk harer acht pooten is een kunstwerk des scheppers, voorzien van

kammen, borstels, haken, grepen en getande haren; haar rug vervangt de spinstok, door welks talrijke geledingen de draden worden afgesponnen; haar geheele ligchaam eindelijk is het wiel, hetwelk in zijne ronddraaijende bewegingen de vele enkele draden vereenigt. Terwijl de menschelijke touwslager zijnen hennep in een schort voor zich draagt, en dit van tijd tot tijd weder vullen moet, heeft de spin haar vlas- en hennep-magazijn, dat onuitputtelijk is, steeds in zich zelve. Welke touwslager is in staat het der spin na te doen, wanneer zij de door haar vervaardigde touwtjes, zulks noodig oordeelende, weder opeet en tot zich neemt? Even als de timmerman, bij het oprigten van een dak, volgens de voorschriften der kunst, met de hoofdbalken begint en met het opspijkeren der daklatten eindigt, of gelijk de scheepstimmerman bij het bouwen van een schip eerst de kiel er van legt, zoo spant de spin vóór alles eerst de hoofdsteunsels van haar weefsel uit. Op welke wijze echter geraakt de spin bij het weven van haar net van den eenen deurpost naar den anderen, die dikwijls meer dan eene el van elkander staan en meermalen van boven door geen dwarsbalk verbonden zijn? Is dat kleine dier in staat zich zoo ver over te werpen, of laat het zich met den naslependen draad tot op den grond neder, en loopt het dan tegen den anderen post weder op? Hoe toch kan de spin de draden, die in haren loop aan menige hindernis zoo ligtelijk zijn blijven hangen, weder naar behooren inkorten en strak aantrekken? Hoe vlug, gelijkmatig en sterk knoopt de spin de digte mazen tusschen de netdraden aan elkander! Hoe bemerkt zij oogenblikkelijk, verscholen in den hoek, waar zij listig op haren buit loert, de ligtste beweging in haar web, en vliegt zij op haren spartelenden gevangene toe, om hem, behendiger dan een cipier, met vaste boeijen te knevelen! Zoo dun de draden van een spinneweb ook zijn, kan er evenwel de grootste kruisspin over heen- en wederklauteren, zonder het weefsel te verbreken. Elk op zich zelf reeds haarfijne draad is nog uit meer dan 30 andere draden te zamen gedraaid! Dat de spin eene onfeilbare weêrprofeet is, weet ieder. Dreigt de storm, dan neemt zij hare voorzorgen gelijk de ervaren zeeman, die zeilen reeft, om den storm zoo weinig mogelijk doek te laten. De spin maakt alsdan de hoofddraden van haar netwerk op twee of drie punten los, waarmede ze nu in den wind kan zweven en daardoor hare woning voor geheele vernieling bewaart. Zoo buigen zich de ranke, zwakke halmen voor de kracht van den wind, om zich daarna ongedeerd weder op te beuren, terwijl de fiere eik, den storm durvende trotseren, ontworteld nederstort. Is het onweder voorbij, dan is het eerste werk der spin haar gebouw weder in orde te brengen en alle beschadiging schielijk te herstellen. De lezer heeft zeker wel eens de kleine karmozijn roode spin gezien, welke, als een stipje, op hare kleine, met het bloote oog niet te onderscheiden pootjes, hare pelgrimstogt door de wereld doet. Ook haar heeft de Schepper even zoo rijk begiftigd als de Surinaamsche boschspin, welke de grootte eener handpalm bereikt. Ei lieve, weet gij het allen wel, dat ook de spin niet minder dan eene dame, haar toillet maakt en van kleederen en linnengoed, ja zelfs van kousen en schoenen wisselt? Zij doet dit, zoodra haar kleed te naauw of te oud is geworden. Dat van kleeding verwisselen is voor de spin, welke geene gedienstige kamenier bezit, op verre na niet gemakkelijk; beschaamd en angstvallig ontwijkt zij bij deze bezigheid het profane oog van den mensch. Zulke afgelegde spinnenkleederen ziet men dikwijls aan houten schuttingen hangen, en menigeen ziet ze ten onregte aan voor verdroogde of doode spinnen. — Der spinne laatste bedrijf is de teedere zorg voor hare nakomelingschap, welke zij in eenen gesponnen, warmen buidel, van eironde gedaante, aan dezen of genen stillen, voor verstoring beveiligden hoek, aan de scheur van eene plank of aan het hol van eenen boom toevertrouwt. Deze zorg is te treffender, omdat de spin hare kinderen gewoonlijk niet te zien krijgt. Zoodra dit spinnennest door de eerste warme stralen der lentezon beschenen wordt, rekken zich de aanvankelijk digt aan een geschakelde mazen al wijder en wijder uit een, en in het vrolijke web wemelen, spelen en dartelen de jolige spinnenkinderen dooreen, die niet zorgen voor het uur dat volgt, veel minder voor den dag van morgen, en evenwel niet verloren gaan.

HET BOTERKARNEN.

Boter is het vette, olieachtige gedeelte van de melk, dat men door geweldige en langdurige beweging — door karnen — ook door roeren, schudden, en bijvoegen van sommige vochten kan afzonderen. Die boter zweeft (volgens microscopische waarnemingen) reeds in kleine bolletjes in de melk, als zij pas gemolken is; door beweging en eenige warmte worden zij aaneengehecht en komen allengs als eene meer of min vaste zelfstandigheid boven drijven. Vroeger meende men dat de lucht noodzakelijk was bij de afscheiding der boterdeelen; maar latere proeven deden inzien, dat ook in luchtledige vaten boter kan verkregen worden.

De melk wil, om te boteren, niet alleen bewogen, maar ook op en neder gepompt, geklotst en gebroken worden in stralen en golven. Houdt men deze beweging een poosje aan, dan begint de melk te schiften en te schuimen, vervolgens ziet men de boter eerst in korrelen, dan in grooter klompjes te voorschijn komen. Als de boter groot is, neemt men water om in te spoelen, dat is: om de boterdeeltjes van de wanden van het vat en deksel bij de andere te voegen, waarna men nog eens doorkarnt. Dan wordt zij met den doorslag of met de zeef uitgeschept, om verder bewerkt te worden.

Verder dient nog aangemerkt te worden, dat onregelmatig karnen, nu eens hard en vlug, dan langzaam en zacht of geheel niet, onsmakelijke boter geeft, waarom het karnen door een paard den voorrang heeft. De schijf aan den karnpols mag niet aan den bodem der karn raken, nog te ver boven in den karnton of de oppervlakte der melk komen. Om dit vo or te komen, zijn de ijzeren pinnen aan den karnpols van Jenkens karntoestel aan te bevelen.

Bij het karnen is een gepaste warmte-graad in de karnton eene eerste vereischte; is de room of de melk te koud, dan zijn de boterdeeltjes te hard en niet kleverig genoeg om aan elkander te hechten; is de room of melk daarentegen te warm, dan worden de boterbolletjes te vloeibaar, houden elkander niet genoeg en worden door de geweldige beweging van het karnen weer door de melk verdeeld.

Het zoogenaamde verbranden van den boter, geschiedt, door te warm water in de karn te doen. Wil de boter niet groot worden, dan is meestal de gebrekkige warmtegraad de oorzaak.

Heeft men des zomers met te veel warmte bij het karnen te stellen, dan besproeije men de karnton met kilkoud water en men dompele schijf en pols daar nu en dan in.

Des winters gaat het boteren der melk met meer moeite gepaard; de ondervinding zal de beste leermeesteres zijn, om te leeren de hoeveelheid en de warmte van het water. Kan de karnton bij felle koude op eene warme plaats staan, dan zal dit veelal baten.

Hoewel alle oorzaken van het niet boteren der melk nog niet bekend zijn, weten wij toch, dat de melk van hoogdragtige koeijen, tot boterbereiding niet verkieselijk is, dat het boteren niet gelukken wil, wanneer er onvoorziens suiker, asch of zeep in de karn kwam. In het eerste geval legge men bij het doorzijgen der melk een stukje aluin in de zeep. Verder heeft de soort van weide grooten invloed. Zoo wil de melk van koeijen, die op roobollig land grazen niet spoedig boteren; eveneens is het gelegen, wanneer de room zeer zuur is geworden voor zij gekarnd wordt. Op boerderijen, waar alle dagen gekarnd wordt, zal men bevinden dat men des maandags het langst moet karnen, dewijl de room gedurende den Zondag over staat. Hier en daar karnt men om die reden des zaturdags twee maal.

Wil de room niet boteren, dan kan men ze in de meeste gevallen daartoe dwingen, door een weinig brandewijn in de karn te doen, of men verwarme den room zelve als groote koude de oorzaak is.

Men heeft wel eens beweerd, dat gekookt water, weer verkoeld, beter zij tot inspoeling dan raauw water, daar het eerste smakelijker boter zou geven. Hoewel dit met eenige soorten van water kan doorgaan, verkiezen de verstandigste boerinnen, vooral des zomers eer raauw dan gekookt water, dewijl het laatste toch nooit zoo frisch is.

INGEZONDEN STUKKEN.

Wij ontvingen in de vorige week het volgende ter plaatsing:

Voor circa een jaar lazen wij in de *Prov. Dr. en Asser Ct.*, dat twee liefdadige gebroeders met eene gedenkpenning zouden worden beschonken, wegens de zoo belangrijke inventie, van in eenen duren tijd goedkoop vleesch te verschaffen. Men herinnert zich zekerlijk hoe evenbedoelde heeren zich alstoen de moeite getroostten, eene groote partij hydropische of gallige schapen voor een spotprijsje te verzamelen, en den goeden armen man eens duchtig lieten smullen — het spreekt van zelve tegen betaling, hoe meer hoe liever — zoo deze arme in zijne verwachting bedrogene ongelukkige eens naar eene bete vleesch smachtenden huisvader, die zijne vrouw en kinderen reeds het genot van eenen heerlijken maaltijd had voorgespiegeld, niet had besloten, liever het zieke vleesch in zijne bittere teleurstelling der visschen voor te werpen, dan de nog gezonde ligchamen der zijnen daarmede op te vullen! De oudste dier heeren heeft nu in zijne vindingrijkheid een nieuw middel uitgevonden, om orthodoxie en reactie te bevorderen, alweder met behulp van allercommunst gallig of hydropisch schapenvleesch. Hij laat namelijk hem, die niet even als hij behoorlijk des morgens om 5 uur ter synagoge snelt, 20 cent betalen voor 5 ons schapenvleesch, hetwelk hij zelf zegt geen tien cents waard te zijn — en nemen wij dan gerust aan van nog geene 2½ cent — enkel als eene boete voor deszelfs „goddeloosheid" en .... tot opvulling zijner alles verslindende geldzak. Wij stellen dus voor, dezen braven man in plaats van met eene medaille te vereeren, aan Z. M. den Koning van Portugal aan te bevelen, misschien wordt hij dan wel ridder van het kruis, en misschien neemt hij zijnen onvergelijkelijken broeder dan wel mede, daar zij, indien zij er slechts als Israëlieten worden toegelaten, ook wel de vrijheid zullen verkrijgen, op grooten verzoendag in hun kerkelijk gewaad (doodskleederen) op straat te verschijnen. Hier in Nederland, vrome martelaars! wil men dat niet meer, en het spijt ons, u te moeten mededeelen, dat wij vernomen hebben, dat gij, wegens herhaalde overtreding, betreffende dat punt, geregtelijk zult vervolgd worden. Droevige mare! Ja driewerf arme martelaars! Wij ontmoeten u voorzeker weldra als Heiligen, en roepen u dan stellig aan met den naam van H. Augustinus, St. Petrus of St. Michel.

Ter verduidelijking van deze zaak ontvangen wij den volgenden brief:

Mijnheer de Redacteur!

Indien UEd. het noodig oordeelt, dat het door mij ingezonden stuk nadere inlichting behoeft, zal ik daar des te gereeder aan voldoen, omdat het niet alleen ter verduidelijking maar tevens tot bevordering kan strekken van het doel, dat met de vermelding der medegedeelde facta wordt beoogd. Het eerste gedeelte derzelve toont duidelijk, dat de gallige schapen-praktijk des vorigen jaars, helaas, nog in vollen bloei is, als nadere omstandigheid dient daar echter te worden bijgevoegd, dat het speculatie-terrein voor dit saizoen naar de ontmantelde veste, naar het buitendien reeds zoo zeer geteisterde Coevorden is overgebragt, en nu tevens tot quasimiddel verstrekt om enkele trage Israëlitische synagoge bezoekers, als door de inquisitie, meer geloovig te doen worden aan .... de ingebeelde, waanwijze en stupiede ideës der bedoelde speculanten. Hunne verschijning op de *openbare straat*, bij avond en des daags, van onder tot boven in eene wijde wit linnen kiel met eene witte muts op het hoofd (doodsgewaad) op den verzoendag, is een gevolg hiervan, en moet als een bewijs gelden voor hun lievelingsgezegde: „Wij schamen ons wegens onze *Joodsheid* (zie?) niet!" Men weet dat domheid ligt tot extrêmes overgaat, en daarom met de „*Joodsheid*" (de vriendelijke lezer wordt verzocht, hieronder alleen de bij de Israëlieten gebruikelijke ceremonien te verstaan) waard kuiten! Dat deze en dergelijke vertooningen *gevaarlijk* zijn, voor den, geene kwade gevolgen vreezenden geloofsgenoot, *noodlottig* kunnen worden, voor den schrikachtigen en vooral bijgeloovigen medemensch, op zijn minst genomen, aanleidingen geven tot bespotting van hetgeen door den *waren* Israëliet als heilig wordt beschouwd, zal wel geen verder betoog behoeven. Dat de ijveraar in het menigvuldig uitoefenen van domheid en despotieke handelingen onvermijdelijk eenmaal de dupe van zijne eigene stupiditeit en despotismus moet worden, verwondert niemand; maar verwonderen moet men zich over willekeurig over, of liever *bewonderen*, de vrome en kalme gelatenheid van den ongelukkigen lijder. En daarom noemen wij hem een armen martelaar! Het is natuurlijk dat wij hem naar Portugal wenschten, — èn in het belang van hem zelven, omdat hij daar beter te huis is — èn in het belang van honderde galligschapenvleesch etende natuurgenooten — èn in het belang der edele verlichting, vooruitgang en beschaving. Ons *doel* is *alleen* bevordering van deze, en zoo mogelijke uitroeijing van alles wat dezelve, en bijzonder van hetgeen haar met zooveel kracht tegen werkt. Is toch, waarde heer Redacteur, is zoowel uwe roeping als publicist, even als het die van den arts is, te trachten besmettelijke ziekten voor het ligchaam te verdelgen en door voorbehoedmiddelen te voorkomen. En nog meer, daar stupiditeit, despotismus, bijgeloof etc. eene ziekte der ziel is, en vooral de onstoffelijke belangen van den mensch schokt en benadeelt. — En deze uwe roeping is ook de mijne. — Met de plaatsing dezer regelen, alsmede het UEd. de vorige week ten dien einde toegezondene, zult gij mij derhalve zeer verpligten, even als ik vertrouw aan alle weldenkenden.

Ik heb de eer te zijn:

HARDENBERGH,	Mijnheer de Redacteur!
9 October 1854.	UEds. Dw. Dienaar,
	JOOD.

ALLERLEI.

Uit Hongkong wordt geschreven, dat het Christelijke opperhoofd der Chinesche insurgenten het volgende manifest tot de Europesche bewoners van Hongkong heeft gerigt: Ik, Hung Seu Tsene, door Gods genade in den loop der tijden geboren, ik in wien na vele eeuwen, de vredesvorst (*Tai Ping Wang*) is herboren, ik, door den Hemel erkend als keizer (*Kwanglo*) eener nieuwe dynastie, de geresteaureerde Ming, een groot Chinees, geef hierbij aan u, barbaarsche slaven en vreemde duivels, mijn goedvinden te kennen en spreek aldus: Gij vreemde slaven zijt slechts te vergelijken bij hoenders, apen en honden. Gij zijt onbekend met de vijf verwantschappen; gij zijt niet vatbaar voor beschaving. Alleenlijk omdat de beheerschers van het zuiden, geldgierig en trouweloos jegens China, mannen uit het verre vreemde tot zich riepen en u uitnoodigden, slaven die gij zijt, om schatting te betalen en handel te drijven, daarom hebt gij vergunning verkregen, om huizen te bouwen en handel te drijven te Chusanand Ningpo en in de provincien Fokien en Chekeang; om te ankeren te Macao, Whampoa en Canton en daar uwe zaken te doen. Jaren lang bragt gij schatting op en kwaamt gij als gasten, gehoorzaamdet gij aan onze wetten en waart gij onderworpen aan den invloed van de volksmeening; gij waart 200 jaren als de vrouwen geweest; daar werd gij langzamerhand aanmatigend, en de bloode gouverneurs der 18 provincien; waren de handen gebonden in zooverre het goud u te beteugelen. In den jare 1838, toen Lin uwe opium verbrandde en admiraal Kwan, in den roemrijken strijd viel, toen verkochten Jehshan en Lungwan zichzelven als verraders. Keshen en Keying verkochten u Hongkong en werden den keizer afvallig, eene daad waarover men op de tanden moest knarsen. Gij roofdet grondgebied, plunderdet het volk, onteerdet zijne vrouwen, naamt zijne huizen, verontreinigdet zijne graven, vernieldet zijne akkers, verbranddet zijne tempels, met het hart van den vos, u gedragende als of gij wild als de tijgers waart. Ja, ja! Is uwe onwaardigheid niet laag, belagchelijk laag? Maar gij hebt niet verwacht, dat de wijsheid des Hemels de deugd der menschen zoude beschermen, en dat het hart des volks zich weder in ondeelbare trouw tot China zou wenden. Ik, de Koning, heb gesproken van oorlog en gewaagd van de bewegingen der troepen. Wij hebben vele duizende kanonnen van goddelijke kracht, die millioenen ponden wegen. Wij hebben vele myriaden schepen, 100 chang lang, die zonder wind zich van hier naar de drie Kiang-provincien kunnen begeven. Op een gelukkigen dag, dien wij zullen uitkiezen, zullen wij naar de provincie Canton afdalen, en in den herfst u tot den strijd uitdagen. Onze wouden van standaars en banieren zullen de negen hemelen beschaduwen en met tallooze zwaarden en speren zullen wij den Oceaan omsingelen. Ons goddelijk vuur zal uwe schepen verteeren, ons leger uwe huizen vernielen, onze hemelsche wapenen zullen bliksemen tot aan de pool, onze goddelijke jongelingen en maagden zullen zijn als de donder, wanneer hij den hemel doet schudden. Welnu dan; ik geef hierbij mijn wil te verstaan, dat gij oogenblikkelijk degenen van mijn volk in vrijheid stelt, die in uwe kerkers zich bevinden en dat gij de Chinezen met achting en eerbied behandelt. Wanneer onze huizen en schatten teruggegeven en uwe vreemde kanonnen en helle-schepen aan ons uitgeleverd zijn, zullen wij u uwe verblinding en blijft gij bij uwen vroegeren levenswandel, — zoo ongehoord misdadig en geweldig, — en wanneer de soldaten des hemels komen en wanneer het geslijperde zwaard geen oogen meer heeft om te zien, — beschuldig dan niet mij, den Koning, wegens gebrek aan menschelijk gevoel. Dat iedereen beve en aan dit besluit gehoorzame, het is uitgevaardigd tot narigt van de vreemde slaven en harige duivels.

Eene zeer praatzuchtige dame ging met haar man voor honderd gulden een weddingschap aan, dat zij gedurende eene gansche week niet spreken zou. „Dat doe ik!" riep de verrukte echtgenoot, het geld op tafel leggende, waarop de dame het in haar zak stak, zeer ernstig aanmerkende, dat zij het zou bewaren tot de weddingschap beslist was. „Drommels, mevrouw," riep hij, „ik heb het al gewonnen!" „Gij hebt u in den tijd vergist," zei de dame, „ik meen de week nadat ik begraven ben."

Bij eene militaire godsdienstoefening in het open veld, stonden verscheidene dames op de banken en bleven daar, ondanks de wenken van den prediker. Eindelijk stond een bejaard heer op en zeide: „Als de op de banken staande dames wisten, dat zij gaten in de kousen hebben, dan zouden zij zeker gaan zitten." Dit had den gewenschten uitslag, allen gingen stilletjes omlaag.

CHARADES.

I. Wie blijft altijd te huis, en wandelt toch dikwijls in de vrije lucht?

II. Het kan niet zien, niet hooren, niet spreken, niet denken, niet gaan, ja zelfs zich niet bewegen. Het wordt gezogt, gesmeten, ten vure gedoemd, en evenwel niet zelden zeer bemind en op prijs gesteld, gelijk het zulks ook ten volle verdient. Zoudt gij nu ook kunnen raden, wat hier bedoeld wordt?

III. Wat loopt eeuwig voort in 't rond,
Sinds er iets op aard bestond?

GEDRUKT BIJ GRATAMA, TE ASSEN.